

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Факультет міжнародних економічних відносин
та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

Кваліфікаційна робота бакалавра

**на тему: «ПРО ЯК ЗАСІБ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ДЛЯ
МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ»**

Виконала:
студентка групи УМФ-41
спеціальності 292
Міжнародні економічні
відносини,
освітньо-професійної програми
«Міжнародні фінанси»
Магда Дарина Дмитрівна

Керівник: д.е.н., проф.
Шкодін І. В.

Рецензент:

Харків – 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини
Освітньо-професійна програма «Міжнародні фінанси»

ЗАТВЕРДЖУЮ
**В. о. завідувача кафедри міжнародного
бізнесу та економічної теорії
Чемчикаленко Р. А.**

_____ підпис _____ ініціали, прізвище

“ _____ ” _____ 2024 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Магда Дарина Дмитрівна

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

1. Тема роботи «ІРО як засіб залучення інвестицій для міжнародного бізнесу»

керівник роботи Шкодін Ірина Віталіївна, д.е.н., проф.,

затверджені наказом по університету від “07” лютого 2024 року № 4002-

5/343

2. Строк подання студентом роботи 24 травня 2024 р.

3. Перелік питань, які потрібно розробити

1. Розглянути теоретичні засади дослідження первинного публічного розміщення акцій (ІРО)

2. Провести аналіз глобальних тенденцій та перспектив первинного публічного розміщення акцій

4. План роботи

	Назви етапів роботи
	Обрання теми. Робота над джерелами. Складання та узгодження плану роботи з керівником
	Робота над першим розділом та висновками до нього
	Робота над другим розділом та висновками до нього
	Перший етап попереднього захисту
	Робота над вступом та висновками до кваліфікаційної роботи
	Оформлення кваліфікаційної роботи
	Рецензування роботи. Перевірка роботи на запозичення
	Другий етап попереднього захисту
	Підготовка презентації та доповіді до захисту. Захист.

5. Дата видачі завдання ___ 14 лютого 2024 р.

Студент

підпис

Дарина МАГДА

ініціали, прізвище

Керівник роботи

Ірина ШКОДІНА

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРВИННОГО ПУБЛІЧНОГО РОЗМІЩЕННЯ АКЦІЙ (ІРО).....	8
1.1 Сутність ІРО як інструменту залучення інвестицій для міжнародного бізнесу.....	8
1.2 Суб'єкти ринку ІРО: емітенти, інвестори та інші професійні учасники.....	17
2.3 Методи первинного публічного розміщення акцій.....	
Висновки до розділу 1	32
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ГЛОБАЛЬНИХ ТЕНДЕНЦІЙ ТА ПЕРСПЕКТИВ ПЕРВИННОГО ПУБЛІЧНОГО РОЗМІЩЕННЯ АКЦІЙ.....	34
2.1 Основні глобальні тренди фінансування компаній міжнародного бізнесу через ІРО.....	34
2.2 Перспективи глобального ринку ІРО: прогнозування та потенційні ризики.....	50
Висновки до розділу 2	63
ВИСНОВКИ	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	68
ДОДАТКИ	75

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Залучення інвестицій є важливою темою для всіх учасників ринку капіталу. У зв'язку з постпандемічною нестабільністю світової економіки та військовою агресією РФ щодо України, залучення додаткових фінансових ресурсів для розвитку міжнародного бізнесу стає особливо актуальним. У таких умовах компаніям міжнародного бізнесу важливо використовувати різноманітні методи залучення інвестиційних ресурсів та оперативно реагувати на зміни, щоб не пропустити можливості отримати новий капітал для підтримки й розвитку свого бізнесу. Один із ефективних інструментів для залучення фінансових ресурсів - це публічне розміщення акцій на біржі (Initial Public Offering або IPO). На жаль, проведення IPO не є поширеним інструментом залучення інвестицій серед українських компаній. Станом на 2022 рік лише 28 компаній провели IPO та залучили 2635 млн дол. США інвестицій [55]. Проведення IPO може мати позитивний вплив не лише на окремі міжнародні компанії, але й сприяти поліпшенню економічної ситуації в цілому та підвищенню репутації країни.

Дослідження у сфері фінансування інвестиційної діяльності свідчать про те, що IPO є актуальним та важливим. Питання щодо його сутності, етапів та особливостей проведення розглядали такі дослідники, як Б. Блек, Б. Байас, С. Брег, Н. Боуер, Р. Геддес, Т. Дженкінсон, Дж. Ріттер, Л. Зінгалес, В. Кубліков, Н. М. Ігнатченко, Ф. Корнеллі, А. Лукашов, Т. Гандзія, Є. Грабовська, В. М. Левківський, Дж. Ріттер, І. Фосетт та ін.

Питання залучення капіталу за допомогою IPO, незважаючи на велику кількість теоретичних та практичних напрацювань, потребують подальшого розгляду, аби компанії міжнародного бізнесу повною мірою скористались цим джерелом залучення фінансових ресурсів. Враховуючи швидкий розвиток міжнародних фінансів, завжди виникають прогалини в визначенні сучасних особливостей IPO, що і обумовило необхідність у цьому дослідженні.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є визначення сутності та особливостей IPO як засобу залучення інвестицій для міжнародного бізнесу.

Для досягнення зазначеної мети було поставлено та вирішено такі завдання:

- розглянути сутність IPO як інструмент залучення інвестицій для міжнародного бізнесу;
- визначити суб'єктів ринку IPO: емітентів, інвесторів та інших професійних учасників та їх ролі;
- дослідити методи первинного публічного розміщення акцій;
- визначити основні глобальні тренди фінансування компаній міжнародного бізнесу через IPO;
- сформулювати перспективи розвитку глобального ринку IPO, зазначити його потенційні ризики.

Об'єктом дослідження є первинне публічне розміщення акцій (IPO).

Предметом дослідження є залучення інвестицій за допомогою IPO суб'єктами міжнародного бізнесу.

Методи дослідження. Для досягнення мети і вирішення поставлених у кваліфікаційній роботі завдань використано систему загальнонаукових та спеціальних методів дослідження, серед яких аналіз наукових джерел; теоретичне узагальнення; метод наукової абстракції при обґрунтуванні теоретичних засад IPO; метод аналізу та синтезу (при визначенні трендів IPO), компаративний аналіз (порівняння досвіду та результатів IPO у міжнародних компаній у різних регіонах світу та галузях) та інші.

Основні результати дослідження:

- на основі аналізу наукових джерел, розглянули сутність, етапи та методи IPO як ефективного інструмента залучення інвестицій для компаній міжнародного бізнесу;
- визначили основні глобальні тренди IPO, які впливають на типи міжнародних компаній, які виходять на ринок IPO, етапи їхнього розвитку та підходи до фінансування. Дослідили особливості залучення капіталу через

проведення IPO компаніями SkyBridge, Multi-Adviser, Hedge Fund, Portfolios LLC, Corebridge Financial Inc., Arm Holdings Plc, Birkenstock Holding Plc, Instacart, Klaviyo Inc., IdeaForge, Mamaearth, Yatra, Zagggle, Yudiz, Freshworks, MakeMyTrip та інших. Пришли до висновку, що більш жорсткі умови на глобальному ринку капіталу, включаючи вищі процентні ставки порівняно з бумом IPO у 2020 та 2021 роках, впливають на динаміку розвитку ринку IPO.

- на основі аналізу сучасних трендів IPO сформулювали перспективи розвитку глобального ринку IPO та зазначити його потенційні ризики.

Впровадження пропозицій і рекомендацій, наданих у кваліфікаційній роботі, дозволить підвищити ефективність залучення капіталу суб'єктами міжнародного бізнесу. Висновки та рекомендації допоможуть бізнесу приймати ефективні управлінські рішення при плануванні IPO, в тому числі про вихід на IPO українських компаній.

Основні положення та результати дослідження доповідались на VII Всеукраїнській науково-практичній конференції «Сучасні перетворення міжнародного бізнесу» в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна 23.04.2024 р.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається із вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури і додатків. Зміст роботи викладено на 74 сторінках. Дипломна робота має 17 рисунків, 5 таблиць, 1 додаток. Список використаних джерел містить 61 найменування.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРВИННОГО ПУБЛІЧНОГО РОЗМІЩЕННЯ АКЦІЙ (IPO)

1.1 Сутність IPO як інструменту залучення інвестицій для міжнародного бізнесу

Світовий досвід функціонування корпоративних підприємницьких структур свідчить, що Initial Public Offering (IPO) – первинне публічне розміщення цінних паперів є одним з найефективніших механізмів залучення інвестицій для підприємств міжнародного бізнесу. Первинне розміщення акцій - це процес, за якого приватна компанія продає вперше свої акції на відкритому ринку для збору капіталу від інвесторів. Даний термін широко вживаний у міжнародній та українській науковій літературі [55]. Після проведення IPO акції компанії стають публічно доступними для торгів на фондовій біржі. Цей процес може бути значним кроком для розвитку міжнародної компанії, дозволяючи їй залучити нові фінансові ресурси для розширення бізнесу та інвестування в нові проекти. Слід зазначити, що IPO одночасно є одним із найприбутковіших фінансових інструментів для інвесторів і для інвестиційних банків, що виступають андерайтерами.

Голландська Ост-Індська компанія, яка була заснована в 1602 році, вважається першою компанією, яка дозволила громадськості інвестувати в свій бізнес, що фактично стало першим у світі IPO. Відтоді IPO використовується як спосіб для компаній залучати капітал від інвесторів шляхом випуску публічних акцій [29].

Процес IPO перетворює приватну компанію на публічну. Цей процес також створює можливість для інвесторів отримати значну віддачу від своїх інвестицій. Складність оцінки акцій компанії є специфічною особливістю IPO як способу залучення фінансування, оскільки на момент проведення IPO не існує статистики минулих періодів або ринкових цін на акції даної компанії [43].

Аналізуючи діяльність підприємств міжнародного бізнесу необхідно розглянути різні джерела залучення капіталу. При прийнятті рішення про проведення IPO важливим є формування оптимальної структури капіталу підприємства з урахуванням емісії та інших джерел фінансування [54].

Основними джерелами інвестицій для компаній міжнародного бізнесу можуть бути (рис. 1.1) [37]:

- нерозподілений прибуток підприємства є одним з найбільш поширених джерел фінансування інвестиційних проектів;
- основним джерелом в сучасних умовах є банківські кредити;
- бюджетні кошти та державні позички;
- облігаційні позики, що розміщуються компаніями на відкритому ринку.

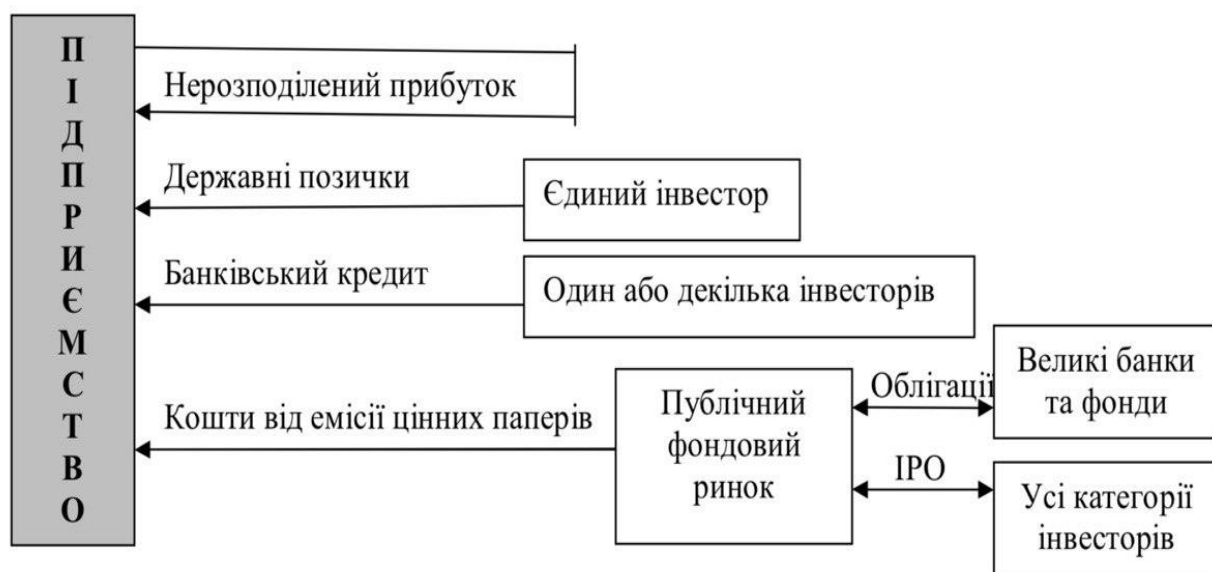

Рисунок 1.1 – Джерела інвестицій для бізнесу

Джерело [37]

Порівняно з іншими методами залучення капіталу, такими як позики, використання нерозподіленого прибутку, основними перевагами IPO є [48]:

- проведення IPO дозволяє компанії залучити капітал від широкого кола інвесторів, включаючи інституційних та роздрібних інвесторів. Це може забезпечити значний обсяг капіталу для розвитку бізнесу;

- IPO може збільшити вартість компанії та її відомість серед інвесторів на ринку, що матиме позитивний вплив на ринкову капіталізацію компанії та привертатиме нових інвесторів;

- після проведення первинного публічного розміщення акцій акції компанії стають публічно доступними для торгів на фондовій біржі, що надає інвесторам можливість купувати та продавати акції з легкістю. Це збільшує ліквідність інвестицій та залучає нових інвесторів;

- публічна прозорість, оскільки компанії, які проводять IPO, зобов'язані розкривати інформацію про свою фінансову діяльність та управління. Це може підвищити рівень довіри до компанії серед інвесторів та ринкових учасників;

- фінансова гнучкість - після IPO компанія матиме більшу фінансову гнучкість, оскільки вона має доступ до публічного ринку капіталу та може залучати додаткові кошти через випуск нових акцій або облігацій [34].

Аналіз наукових джерел свідчить, основними цілями виходу на фондову біржу є наступні (рис. 1.2). Отже, первинне публічне розміщення акцій може бути привабливим методом залучення капіталу для міжнародного бізнесу, який шукає можливості для розвитку, розширення та підвищення вартості своєї діяльності.

Не зважаючи на те, що вихід на біржу може спростити або здешевити для компанії залучення капіталу, виникає багато питань, що ускладнюють цей процес. Існують вимоги щодо розкриття інформації, наприклад подання квартальних і річних фінансових звітів, вимоги щодо звітності про такі речі, як торгівля акціями вищим керівництвом чи продаж активів [56].

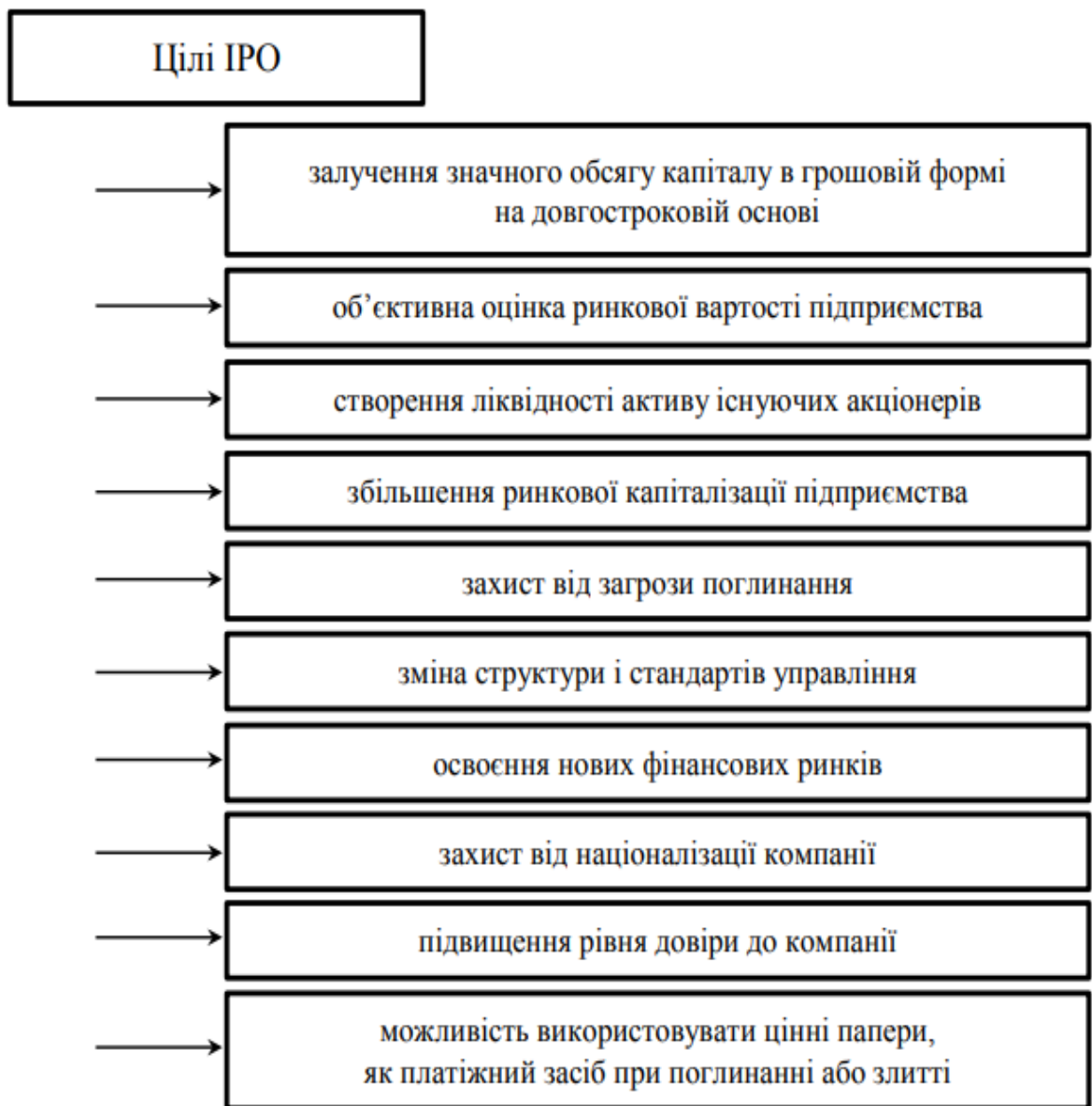

Рисунок 1.2 - Цілі проведення IPO

Джерело: [41]

Серед негативних моментів для компаній в процесі IPO можна зазначити:

- високі витрати - проведення IPO вимагає значних витрат на юридичні, фінансові та маркетингові послуги, які включають в себе оплату інвестиційних банків, адвокатських послуг, аудиторських перевірок, рекламних кампаній та інші витрати [48].

- збільшена публічна відповідальність - проведення IPO призводить до збільшення рівня відкритості та публічної відповідальності, що включає

необхідність надавати публічну фінансову звітність, відповідати на запити інвесторів та регулятивні вимоги, а також вести активну комунікацію з ринком.

- публічні компанії піддаються підвищеному тиску з боку інвесторів на фінансові показники, що вимагає від компанії підвищення ефективності та прийняття стратегічних рішень на користь акціонерів;

- втрата контролю - IPO може призвести до втрати контролю з боку засновників та керівництва компанії, що стає результатом розподілу акцій між широким колом інвесторів;

- ризик втрати конфіденційності - IPO вимагає розкриття важливої конфіденційної інформації про компанію, її фінансовий стан та стратегічні плани. Це може створити ризик витоку конфіденційної інформації та негативно вплинути на конкурентоспроможність компанії [53].

Проведення IPO може мати певні негативні наслідки для компанії, і варто ретельно зважити всі переваги та недоліки перед прийняттям рішення про його проведення. Важливо чи реагують конкуруючі фірми на рішення прямого конкурента про вихід на публічні ринки акцій. Дослідження свідчать, що спостереження за IPO близького конкурента може вплинути на цей процес. Наприклад, вихід на біржу може надати компанії конкурентні переваги (залучення капіталу для розширення або просування проекту, покращені варіанти компенсації за найм). Отже, конкуренти будуть змушені вийти на біржу за конкурентом, щоб пом'якшити цю конкурентну перевагу. IPO конкурента також може передати інформацію до приватних компаній-аналогів про те, як пропозицію сприйняли інвестори, як щодо ціни, так і надходжень, або щодо життєздатності нового проекту чи технології. Це дозволяє приватним компаніям-аналогам вільно використовувати отриману інформацію, що призводить до нижчих граничних витрат на вихід на біржу. Дослідження свідчать, що приватні фірми мають значно більшу ймовірність виходу на IPO, якщо їхній близький конкурент нещодавно вийшов на біржу. Спостереження за виходом аналогічної фірми на біржу протягом попередніх

12 місяців підвищує ймовірність виходу на біржу на 40 %. Більше того, це збільшення схильності до виходу на біржу становить збільшення на 62% [4].

Проведення IPO – довготривале та достатньо дорогий етап розвитку компанії. Первинне публічне розміщення акцій зазвичай складається з кількох етапів, що включають такі дії та процедури [5]:

Перший етап. Підготовчий етап. Процес підготовки до IPO починається приблизно за два роки до виходу на публічний ринок. Формування команди для проведення IPO і загальних зборів. Процес IPO офіційно починається з проведення загальних зборів. В цей час компанія повинна почати виконувати основні вимоги, які пред'являються до публічних компаній, готувати фінансову звітність згідно вимог до компаній, які пройшли лістинг та розробити бізнес-план. На цьому періоді необхідно:

- визначити цілі та стратегію IPO (оцінку фінансових потреб та розміру емісії акцій).
- здійснити вибір фінансових консультантів, юридичних консультантів, аудиторів та інших професіоналів, які допоможуть у проведенні IPO.
- підготувати фінансову звітність та іншу інформацію, необхідну для представлення інвесторам.
- провести оцінку вартості компанії, яка буде використовуватися для визначення ціни акцій під час IPO.

Другий етап. Підготовка заяви та реєстрація у фінансовому регуляторі. Протягом цього періоду необхідно:

- підготувати реєстраційну заяву - компанія разом зі своїми консультантами готує реєстраційну заяву, яке містить інформацію про компанію, її фінансовий стан, ризики та іншу важливу інформацію для інвесторів. Також проводяться загальні збори, на яких складається план-графік IPO, і розподіляються обов'язки членів команди [кутовий].
- подати заяву до регуляторів: Реєстраційну заявку подають до фінансових регуляторів, таких як Комісія з цінних паперів і бірж (SEC) у

США або Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) в Україні для перевірки та затвердження.

Третій етап. Маркетинг та розміщення. На цьому етапі:

- маркетинг та розміщення акцій: Після отримання затвердження від регуляторів компанія розпочинає маркетингову кампанію, щоб залучити потенційних інвесторів та продати акції. Одночасно андеррайтери ретельно аналізують всі дані, які вносять в «комфортні листи» для потенційних інвесторів. На цьому етапі проводиться «дорожнє шоу» (Road Show), тобто презентація компанії великим потенційним інвесторам [11]. Мета даного заходу – переконати потенційних інвесторів придбати акції компанії. Дорожнє шоу є важливою частиною процесу IPO, оскільки воно дозволяє компанії показати себе та свій бізнес потенційним інвесторам, зібрати інформацію про ринкові умови та оцінити інтерес до своїх акцій перед їхнім розміщенням на біржі.

- ціноутворення: Встановлення ціни акцій на базі попиту та пропозиції на ринку. Ціна акцій може бути встановлена за допомогою різних методів, таких як фіксована ціна (емітент встановлює конкретну ціну для своїх акцій до початку процесу IPO. Ця ціна залишається постійною протягом всього процесу, і інвестори мають можливість купити акції за цією ціною. Цей метод є найбільш поширеним та стандартним для більшості IPO), голландський аукціон (ціна акцій не встановлюється заздалегідь. Замість цього, емітент визначає діапазон цін, в межах якого інвестори можуть подати свої заявки на покупку), директорія (емітент та андеррайтери спільно збирають заявки від потенційних інвесторів про готовність купувати акції за певною ціною або в межах діапазону цін. На основі цих заявок формується «книга замовлень», яка допомагає визначити оптимальну ціну для розміщення акцій).

Четвертий етап. Розміщення та торгівля. На цьому етапі відбувається [29]:

- проведення розміщення акцій шляхом продажу їх інвесторам;

- торгівля на біржі - після успішного IPO акції компанії торгуються на фондовій біржі, де інвестори можуть купувати та продавати їх на відкритому ринку.

П'ятий етап. Післяринковий період, на якому компанія забезпечує виконання звітності та контролю, щоб забезпечити дотримання вимог регуляторів та задоволення потреб інвесторів.

Ці етапи IPO представляють загальний процес, який компанії пройдуть під час публічного розміщення акцій.

Підприємствам міжнародного бізнесу при проведенні IPO потрібно звертати увагу на те, що на ринку можуть виникати різні форс-мажорні обставини, які негативно позначатимуться на процесі IPO. Основними з них є наступні [5]:

- ринкові коливання на фондовому ринку або економічна нестабільність, яка може призвести до змін у сприйнятті ринком нових емісій акцій;

- геополітичні події – війни, політичні конфлікти, терористичні атаки та інші події можуть спричинити несприятливі умови для проведення IPO;

- зміни в законодавстві - зміни в фінансовому або корпоративному законодавстві можуть вплинути на умови та процес IPO;

- економічні фактори - зростання безробіття або інфляції, зниження виробництва або зменшення споживчого попиту, можуть призвести до меншої зацікавленості інвесторів у нових емісіях акцій;

- пандемії та епідемії - наприклад COVID-19 призвів до нестабільності на фондових ринках та вплинув на інтерес до нових IPO;

- технічні проблеми – різні технічні збої на біржах або в системах обробки замовлень можуть спричинити затримки або перешкоди у проведенні IPO.

Ці обставини впливають на успішність та умови проведення IPO, тому компанії повинні бути готові до різних можливих сценаріїв та адаптувати свою стратегію відповідно до ситуації.

IPO, як правило, привертають багато уваги ЗМІ, деякі з компаній навмисно розповсюджують інформацію щодо виходу компанії на біржу. Загалом, IPO користуються популярністю серед інвесторів, оскільки вони, як правило, викликають нестабільні зміни цін у день IPO та незабаром після нього. Іноді це може привести до великих прибутків, хоча також може призвести до великих втрат.

За даними Morgan Stanley, компанії, чиї акції підскочать у перший день після первинного публічного розміщення акцій, швидше за все, будуть нижчими в довгостроковій перспективі. Компанії з прибутковістю на рівні «бульбашки» в перший день, як правило, є збитковими. Дослідження базується на даних IPO з 1990-х років. За даними дослідження, продаж акцій, що продаються вперше з 2020 по 2021 роки, досягли прибутку від 30% до 60% у своїх дебютних сесіях, що на 74% поступається S&P 500 порівняно з рівнями січня 2021 року. Зниження було ще різкішим серед збиткових технологічних компаній, де індекс S&P 500 приніс майже вдвічі більшу прибутковість. [7]. Незважаючи на те, що Morgan Stanley застеріг інвесторів від гонитви за першими днями зростання, вони додали, що дані містять корисний часовий сигнал для компаній - найкращі умови фінансування збігаються з найвищими короткостроковими доходами, оскільки такі стрибки є «найбільшим рушієм ефект сніжного кома IPO».

Як в будь-якому виді інвестування, вкладення грошей у IPO пов'язане із ризиками. Ризики з IPO є більшими, ніж купівля акцій відомих публічних компаній. За даними фінансових аналітиків, понад 60% IPO між 1975 і 2021 роками показали негативну абсолютну прибутковість через п'ять років [6]. Інвестори повинні оцінювати кожне IPO відповідно до проспекту виходу компанії на біржу, а також свого фінансового стану та можливостей приймати ризик.

1.2 Суб'єкти ринку IPO: емітенти, інвестори та інші професійні учасники

Враховуючи складність процесу IPO, у його проведенні беруть участь багато учасників (рис. 1.3) [36].

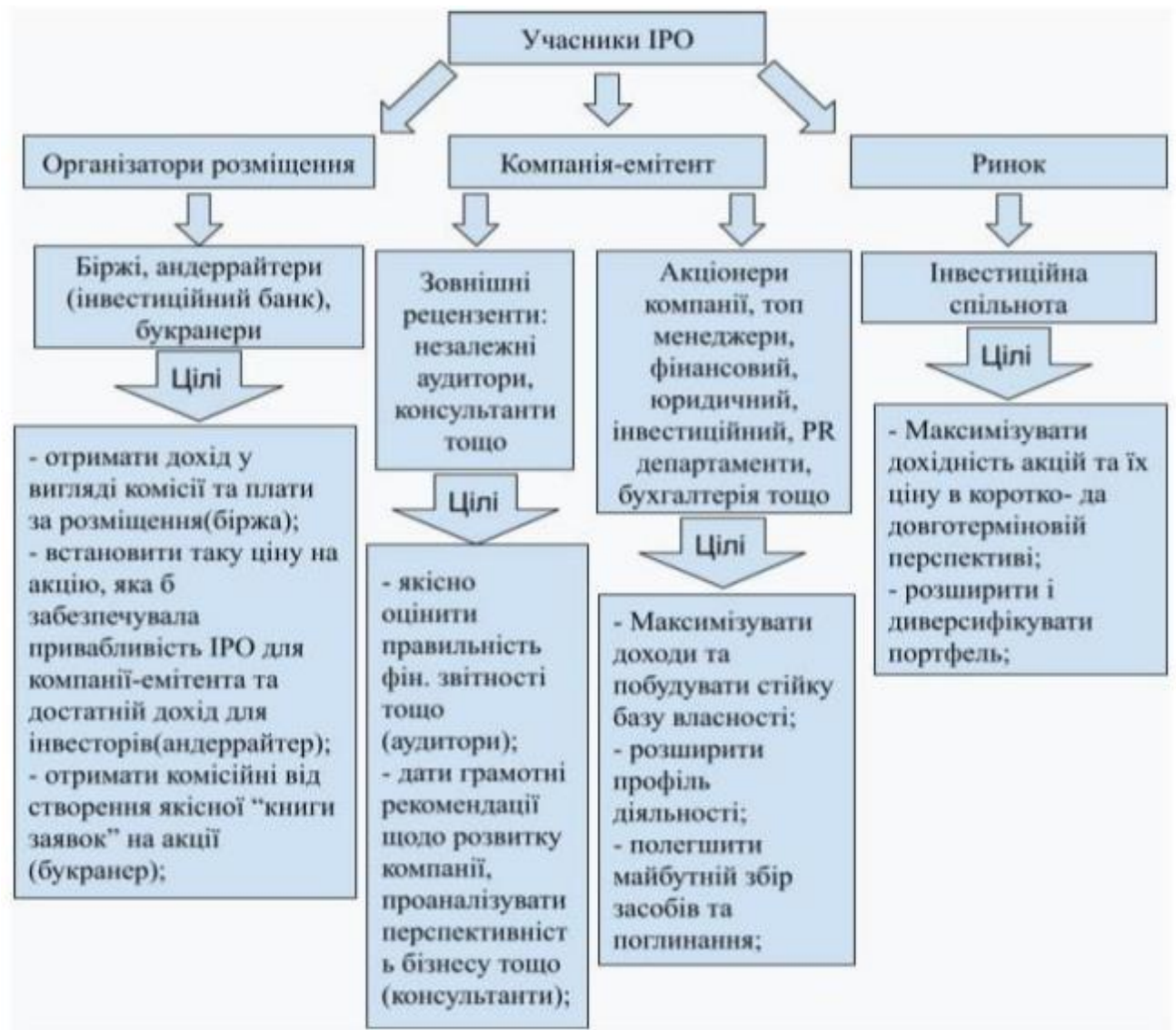

Рисунок 1.3 — Основні учасники IPO

Джерело: [36].

Цілі учасників цього складного процесу можуть відрізнятись, оскільки кожен з них в процесі підготовки та проведення IPO вирішує свої стратегічні

цілі та завдання. І хоча всі вони зацікавлені в успішному результаті, але розглядають IPO з точок зору різних учасників — підприємства-емітента, інвесторів та посередників цього процесу.

Під час виходу на первинне публічне розміщення акцій емітент, тобто компанія, яка продає свої акції на відкритому ринку, повинен вирішити ряд стратегічних та організаційних питань. Первинне розміщення акцій вимагає від підприємств міжнародного бізнесу кардинальних змін у структурі власності, бізнес-процесах, в системі інформаційних комунікацій, які необхідні для їх підтримки. Суб'єкти бізнесу мають оцінити свою готовність для виходу на IPO (рис. 1.4).

Рисунок 1.4 — Можливість виходу компаній на ринок IPO

Джерело: [52]

Аналіз наукових джерел свідчить про те, що емітенти мають вирішити наступні питання під час IPO [43, 51]:

- провести оцінку своїх фінансових потреб, тобто визначити обсяг коштів, який емітент планує залучити через IPO, і які конкретні цілі ці кошти будуть використовуватися;

- визначити цілі та стратегію IPO - емітент повинен встановити цілі та стратегію IPO, включаючи визначення ціни акцій, обсягу емісії та маркетингових стратегій;

- здійснити вибір андеррайтера - вибрати фінансового андеррайтера, який буде відповідати за організацію та проведення IPO;

- підготувати фінансову звітність, яка буде включена до реєстраційної заяви для подання до регуляторів;

- провести оцінку ризиків та довгострокових наслідків, які пов'язані з проведенням IPO;

- підготувати всю необхідну документацію для подання до регуляторів та для інформування інвесторів;

- розробити комунікаційну стратегію для інформування інвесторів, аналітиків та громадськості про IPO;

- спланувати післяринковий період, в тому числі стратегію звітності, корпоративного управління та спілкування з інвесторами.

Вирішення цих питань допоможе емітенту підготуватися до IPO та успішно здійснити вихід на відкритий ринок.

Наступним учасником ринку IPO є інвестиційні банки, які відіграють ключову роль у проведенні IPO. Вони виступають андеррайтера та гарантують продаж цінних паперів, які розміщуються на ринку. Це означає, що незалежно від ринкових умов, вони зобов'язуються купити цінні папери за обумовленою ціною та обсягом. Андеррайтери надають фінансові консультації компанії з питань ціноутворення, розміру емісії, ринкових умов та стратегій продажу цінних паперів. Також вони забезпечують маркетингову підтримку та допомагають компанії просувати свої цінні папери серед потенційних інвесторів, визначають оптимальну ціну емісії акцій для максимізації прибутку для компанії. Фактично інвестиційні банки керують всім процесом

емісії цінних паперів, включаючи підготовку документації, реєстрацію у регуляторів, розміщення замовлень та випуск цінних паперів.

Найбільш відомими серед інвестиційних банків у світі є Goldman Sachs, Morgan Stanley, фінансовий конгломерат JPMorgan Chase & Co., Bank of America Merrill Lynch, Citigroup, UBS Group AG, Credit Suisse [6].

Для законодавчого оформлення процесу IPO залучаються юридичні фірми, які допомагають компаніям з реєстрацією та регулюванням IPO, підготовкою документації, вирішенням правових питань та забезпеченням відповідності до вимог регуляторів. Серед найвпливовіших юридичних фірм у світі, які спеціалізуються на корпоративному праві та надають юридичні консультації у сфері IPO, слід виділити Skadden, Arps, Slate, Meagher & Flom LLP, Davis Polk & Wardwell LLP, Sullivan & Cromwell LLP, Latham & Watkins LLP, Cravath, Swaine & Moore LLP, White & Case LLP, Debevoise & Plimpton LLP.

Процес виходу компанії на біржу неможливий без аудиторських фірм, які проводять фінансовий аудит компанії перед IPO, щоб забезпечити достовірність її фінансової звітності та відповідність стандартам обліку. До цих фірм відносяться «Big Four» - Pricewaterhouse Coopers (PwC), Deloitte, Ernst & Young (EY), KPMG. Також Grant Thornton, яка має значний досвід у проведенні аудиту перед IPO та інших фінансових операцій.

До процесу підготовки до IPO можливе також залучення фінансових консультантів, які надають компаніям поради щодо стратегії ринкового виходу, оцінки вартості, підготовки інвестиційної презентації та комунікації з інвесторами. Ці компанії здійснюють оцінку компаній, розробляють оптимальну стратегію фінансування та структурують фінансові операції, в тому числі емісію акцій, облігацій, готують інвестиційні матеріали (інвестиційні презентації та інформаційні меморандуми), здійснюють комунікацію з інвесторами та надають стратегічні поради та допомогу в розробці бізнес-планів, які сприяють успіхові IPO та подальшому розвитку

компанії. Серед найвідоміших фінансових консультантів у сфері IPO JP Morgan, Goldman Sachs, Morgan Stanley, Barclays, Credit Suisse та інші.

Наступним учасником є фондові біржі. Фондові біржі забезпечують платформу для розміщення та торгівлі акціями після IPO [49]. Серед найвідоміших фондових бірж, які забезпечують IPO слід виділити New York Stock Exchange (NYSE), NASDAQ, London Stock Exchange (LSE), Tokyo Stock Exchange (TSE), Shanghai Stock Exchange (SSE).

Компанії можуть розглядати можливість позабіржового розміщення акцій. Головна причина цього нижчі витрати, відсутністю необхідності реєстрації на фондовій біржі, відсутність необхідності відповідати умовам лістингу, можливістю здійснювати угоди з акціями емітентів, які не пройшли лістинг на фондовій біржі. Але позабіржове розміщення має низку недоліків у порівнянні з біржовим. Це відсутністю налагодженої інфраструктури; висока премія за ризики, тривалий процес обміну акцій між продавцем і покупцем (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 - Порівняльна характеристика біржового та позабіржового розміщення акцій

Біржовий ринок	Позабіржовий ринок
Переваги	
1. Біржа приймає участь в розміщенні як незалежна сторона (розкриває обсяги торгів та угод з акціями, публікує прес-релізи) 2. Біржа допомагає розробити регламент розміщення. 3. Біржа допомагає брокеру в пошуку інвесторів. 4. Проходження лістингу є своєрідною рейтинговою оцінкою емітента. 5. Прозорий та зрозумілий рівень комісійної винагороди. 6. Можливість гарантованого отримання покупцем акцій, а продавцем — грошових коштів в найкоротший термін (протягом одного дня).	1. Немає обмежень щодо параметрів угод з боку торговельних систем (відсутність обмежень щодо ціни, вимог до термінів постачання (розрахунків) та інших додаткових умов). 2. Можливість здійснювати угоди з акціями емітентів, які не допущені до торгів на фондовій біржі, або за якими не вдається знайти контрагента. 3. Відсутня необхідність в реєстрації клієнтів на біржі.
Недоліки	
1. Розміщення акцій на біржовому ринку тягне за собою додаткові витрати на інфраструктуру. 2. Необхідність реєстрації клієнтів на біржі.	1. Висока премія за ризики, що можуть виникнути внаслідок невиконання угоди. 2. Ризики, що виникають у зв'язку з відсутністю налагодженої інфраструктури, яка забезпечує перехід прав власності (інвестори — організатор IPO-емітент). 3. Отримання продавцем грошових коштів, а покупцем — акцій розтягнуто в часі.

Джерело: [36]

Важливим учасником IPO є державні регулятори [47]. Державні регулятори IPO в різних країнах мають різні назви та функції, але їхня основна мета полягає в забезпеченні дотримання законодавства та регулювання процесу первинного публічного розміщення акцій. Серед державних регуляторів IPO в різних країнах можливо виділити наступні:

- США: Комісія з цінних паперів і бірж (SEC) є головним державним регулятором IPO в США. SEC відповідає за регулювання ринків цінних паперів, затвердження реєстраційних заяв для IPO та нагляд за веденням фінансової звітності публічних компаній.

- у Канаді державний регулятор IPO - Канадська агентство з регуляції фінансових ринків (Canadian Securities Administrators, CSA), яка координує регулювання фінансових ринків на всій території Канади.

- Велика Британія має кілька державних органів, які відповідають за регулювання фінансових ринків та IPO - Financial Conduct Authority, FCA та Лондонська фондова біржа (London Stock Exchange, LSE).

- у Європейському союзі регулювання фінансових ринків та IPO відбувається на рівні Європейської комісії (European Commission), а також на національному рівні кожної країни-члена ЄС, де діє низка національних фінансових регуляторів.

- у Японії державний регулятор IPO - Комісія фінансового нагляду (Financial Services Agency, FSA), яка відповідає за регулювання фінансових ринків та нагляд за фінансовими установами.

Наступним учасником є інвестори - особи, які купують акції компанії під час IPO та беруть участь у торгівлі на фондових біржах після розміщення. До них відносяться:

- інституційні інвестори – великі фінансові установи, серед яких пенсійні фонди, інвестиційні фонди, хедж-фонди, страхові компанії та інші фінансові установи, які мають великі фінансові ресурси та активно інвестують на ринку цінних паперів. Серед ключових світових інституційних інвесторів можна назвати пенсійні фонди California Public Employees' Retirement System

(CalPERS), Government Pension Investment Fund (GPIF) в Японії, або Canada Pension Plan Investment Board (CPPIB), інвестиційні фонди Vanguard Group, BlackRock, Fidelity Investments та State Street Global Advisors, хедж-фонди Bridgewater Associates, Renaissance Technologies, або DE Shaw Group, банки JPMorgan Chase, Goldman Sachs, або Citigroup;

- роздрібні інвестори - індивідуальні інвестори, які придбають акції через брокерські компанії або інші фінансові посередники. Роздрібні інвестори можуть включати приватних осіб, родини тощо;

- стратегічні інвестори - компанії або фонди, які мають стратегічний інтерес у певній компанії та готові інвестувати в неї. Ці інвестори можуть бути конкурентами, партнерами або клієнтами цільової компанії. Серед стратегічних інвесторів можуть бути компанії з тієї ж або суміжної галузі, які бажають інвестувати в цільову компанію для отримання стратегічних переваг або розширення бізнесу, партнери компанії, які можуть інвестувати в неї для підтримки спільних ініціатив або проектів, постачальники товарів або послуг, які хочуть інвестувати в цільову компанію для забезпечення стабільності постачання або розширення співпраці, стратегічні інвестори з суміжних галузей, які можуть бажати інвестувати в цільову компанію для диверсифікації свого портфеля або отримання доступу до нових ринків або технологій;

- фахові інвестори - інвестори, які мають спеціалізований досвід або знання в певній галузі чи секторі, і можуть бути зацікавлені в інвестуванні в компанії з цього сектору. До таких інвесторів відносяться венчурні інвестори, які спеціалізуються на інвестуванні в стартапи та інноваційні компанії (Sequoia Capital, Andreessen Horowitz, Bessemer Venture Partners), великі технологічні компанії, які можуть бути зацікавлені в інвестуванні в компанії, які мають потенціал стати ключовими гравцями на ринку (Google Ventures, Intel Capital), компанії з сектора фармацевтики можуть інвестувати в біотехнологічні компанії, які розвивають нові ліки або медичні технології (Novartis Venture Fund або Pfizer Ventures), компанії, які спеціалізуються на

виробництві та розподілі енергії, можуть інвестувати в стартапи або технологічні рішення для покращення енергоефективності або розвитку альтернативних джерел енергії;

- корпоративні інвестори - компанії, які можуть бути зацікавлені в інвестуванні в певну компанію з метою розвитку стратегічних партнерств або диверсифікації свого портфеля. Наприклад, великі технологічні компанії можуть інвестувати в інші компанії, які мають потенціал для співпраці. Тут можна навести приклад Google (тепер Alphabet Inc.), який інвестував у Lyft, або Amazon, який інвестував у Rivian, компанію, що розробляє електромобілі;

- приватні еквіті-фонди (PE-фонди) - фонди, які інвестують у приватні компанії з метою отримання прибутку в майбутньому. Вони беруть участь у IPO як інституційні інвестори або через свої підконтрольні компанії, які можуть бути включені в IPO. Серед найбільших глобальних PE-фондів можна виділити The Blackstone Group – один з найбільших світових приватних еквіті-фондів, який інвестує в різні види активів, включаючи компанії, нерухомість та інфраструктуру. Blackstone брав участь у IPO Alibaba Group у 2014 році; KKR & Co. Inc. - великий гравець, який інвестує в різні галузі та компанії; The Carlyle Group, Apollo Global Management, Warburg Pincus [17].

Аналіз діяльності основних учасників на ринку IPO, можна дійти висновку, що цей інструмент залучення інвестицій потребує залучення багатьох фахівців. Важлива взаємодія між всіма учасниками, які задіяні в організації продажу акцій інвесторам. Успішне проведення IPO зазвичай вимагає співпраці різних інституцій та професіоналів, які забезпечують високу якість та відповідність до вимог ринку та регуляторів [46].

Важливим фактором також стане вибір місця для розміщення акцій — на фондовій біржі або позабіржовий ринок. Далі розглянемо методи, які застосовуються для проведення IPO.

2.3 Методи первинного публічного розміщення акцій

Вихід на біржу для компанії — це складний і трудомісткий процес, який компаніям достатньо важко пройти. Приватна компанія, яка планує IPO, повинна не тільки підготуватися до експоненціального збільшення громадського контролю, але й подати масу документів та розкрити фінансову інформацію, щоб відповідати вимогам регулюючих органів (наприклад, Комісії з цінних паперів) [38].

Існує багато методів проведення первинного публічного розміщення акцій (IPO). Розглянемо найбільш поширені методи [53, 59, 60]:

- відкрита подача заявок (Traditional IPO). Це найбільш традиційний метод проведення IPO. Компанія працює з інвестиційними банками (лід-менеджерами) для оцінки вартості акцій, розробки проспекту та проведення маркетингових кампаній. Заявки на покупку акцій подаються відкритим способом і після закриття торгів на фондовій біржі акції розподіляються між інвесторами.

- розширене розміщення (Dutch Auction IPO). У цьому методі інвестори вказують максимальну ціну, за якою вони готові придбати акції. Після того як всі заявки подано, визначається найвища ціна, за якою всі акції можуть бути продані, і акції розподіляються між інвесторами, які заплатили цю ціну або менше.

- віртуальний метод розміщення (Virtual IPO). У цьому методі компанія використовує онлайн платформу для збору замовлень від інвесторів. Цей метод дозволяє широкому колу інвесторів, включаючи роздрібних інвесторів, брати участь у процесі розміщення акцій.

- пряме розміщення (Direct Listing). У цьому методі компанія просто випускає свої акції на фондову біржу без участі інвестиційних банків або визначення вартості акцій. Цей метод надає компанії більшу гнучкість, але може бути менш популярним через відсутність попередньої вартості акцій.

Розглянемо більш детально переваги та недоліки кожен із методів. Найбільш традиційний методом проведення IPO є відкрита подача заявок (Traditional IPO). Аналіз його переваг та недоліків наведено в табл 1.2.

Багато відомих компаній використовували метод відкритої подачі заявок (Traditional IPO) для первинного публічного розміщення акцій. Деякі з найвідоміших прикладів таких компаній включають:

- Alibaba Group: китайський гігант електронної торгівлі Alibaba провів своє перше публічне розміщення акцій на Нью-Йоркській фондовій біржі (NYSE) у вересні 2014 року через метод відкритої подачі заявок. Це було одним з найбільших IPO в історії. Було залучено понад 25 мільярдів доларів.

Таблиця 1.2 - Аналіз переваг та недоліків методу відкритої подачі заявок

Метод відкритої подачі заявок (traditional IPO)	
Переваги	Недоліки
Широкий доступ до капіталу: традиційне IPO надає можливість компанії залучити значну суму капіталу від широкого кола інвесторів, включаючи інституційних та роздрібних.	Високі витрати: проведення традиційного IPO може бути дуже витратним через необхідність співпраці з інвестиційними банками, юридичними консультантами та іншими фахівцями.
Професійний супровід: компанії, які обирають традиційне IPO, мають можливість співпрацювати з інвестиційними банками та фінансовими радниками для оцінки вартості акцій, розробки маркетингових стратегій та управління процесом розміщення.	Ризик переоцінки: інвестори можуть переоцінити вартість акцій компанії в період перед проведенням IPO, що може привести до того, що компанія реалізує свої акції за завищеною ціною.
Широке розповсюдження акцій: інвестори з різних країн та регіонів мають можливість брати участь у IPO через відкрите подання заявок, що сприяє більшому розповсюдженню акцій компанії.	Велика бюрократія: проведення традиційного IPO вимагає великої кількості адміністративної роботи, включаючи підготовку проспекту, взаємодію з регуляторами та інші аспекти бюрократії.
	Обмежений доступ для роздрібних інвесторів: роздрібні інвестори можуть мати обмежений доступ до певних IPO через великі мінімальні інвестиційні суми або обмеження на доступ до акцій під час розміщення.

Джерело: складено автором

- Facebook: соціальна мережа Facebook провела своє перше публічне розміщення акцій на NASDAQ у травні 2012 року також за допомогою традиційного методу IPO.
- Twitter: відома соціальна мережа Twitter також провела IPO на NASDAQ у листопаді 2013 року через цей метод.
- Google (Alphabet Inc.): Google використовував традиційний метод IPO для свого першого публічного розміщення акцій на NASDAQ у 2004 році.
- Snap Inc.: компанія, яка стоїть за популярним месенджером Snapchat, провела своє перше публічне розміщення акцій на NYSE у березні 2017 року через метод відкритої подачі заявок.

Отже, компанії обирають метод відкритої подачі заявок через його широке розповсюдження, можливість привернути велику кількість інвесторів та професійний супровід інвестиційних банків.

Наступним проаналізуємо переваги та недоліки розширеного розміщення (табл. 1.3).

Таблиця 1.3 - Аналіз переваг та недоліків розширеного розміщення

Розширене розміщення (Dutch Auction IPO)	
Переваги	Недоліки
Прозорість: розширене розміщення надає більшу прозорість у визначенні вартості акцій. Інвестори можуть вказати максимальну ціну, за якою вони готові придбати акції, що дозволяє визначити реальну ціну, яку ринок готовий заплатити за акції компанії.	Складність процесу: розширене розміщення може бути складним для реалізації через технічні аспекти та потенційну складність в процесі визначення ціни акцій.
Справедливість: цей метод розміщення дозволяє уникнути переоцінки чи недооцінки вартості акцій. Вартість акцій визначається на основі пропозицій інвесторів, що	Ризик неповного розміщення: якщо попит на акції компанії не відповідає очікуванням або не вистачає достатнього числа інвесторів, може виникнути ризик неповного

дозволяє забезпечити більш справедливий розподіл акцій.	розміщення акцій, що може негативно позначитися на ринковому сприйнятті компанії.
Більший інтерес інвесторів: інвестори можуть використовувати цей метод, щоб виразити свій інтерес і вказати, яку ціну вони готові платити за акції. Це може стимулювати попит і створювати більший інтерес серед інвесторів.	Відсутність стабільності ціни: після розміщення акцій ціна може бути менш стабільною в порівнянні з традиційним IPO, оскільки вона визначається на основі пропозицій інвесторів.

Джерело: складено автором

Отже, не зважаючи на те, що розширене розміщення має свої складності, воно також є привабливим для міжнародних компаній, які шукають більш справедливий та прозорий процес визначення ціни акцій під час IPO. Серед відомих компаній, які використовували метод розширеного розміщення (Dutch Auction IPO) для проведення своїх перших публічних розміщень акцій виділимо:

- Morningstar: американська компанія Morningstar, яка спеціалізується на фінансових даних та дослідженнях, використала метод розширеного розміщення для свого IPO у 2005 році.
- WhiteWave Foods: у 2012 році компанія WhiteWave Foods, яка виробляє продукти харчування, включаючи рослинні напої та молочні продукти, використала розширене розміщення для свого IPO на біржі NASDAQ.
- Interactive Brokers Group: у 2007 році Interactive Brokers Group, американський фінансовий конгломерат, також використовував метод розширеного розміщення для свого IPO на біржі NASDAQ.

Вважаємо, що ці компанії обрали метод розширеного розміщення для своїх IPO через його прозорість, який дозволяє визначити більш справедливу ціну акцій за участі різних класів інвесторів.

Віртуальний метод розміщення (Virtual IPO) - це досить новий підхід до проведення IPO, який використовує онлайн-платформи для збору замовлень

від інвесторів. Аналіз різних джерел дав можливість виділити переваги та недоліки цього методу (табл. 1.4) [4, 15].

Таблиця 1.4 - Аналіз переваг та недоліків віртуального методу розміщення (Virtual IPO)

Віртуальний метод розміщення (Virtual IPO)	
Переваги	Недоліки
Доступність для роздрібних інвесторів: віртуальний метод розміщення може надати можливість роздрібним інвесторам брати участь у IPO, що раніше може бути складним через високі мінімальні інвестиційні суми або обмежені умови.	Недостатній контакт з керівництвом компанії: у віртуальних IPO може бути менше можливостей для інвесторів зустрітися або взаємодіяти з керівництвом компанії, що може зменшити рівень довіри та розуміння стосовно бізнесу.
Зручність: інвестори можуть брати участь у процесі розміщення акцій з будь-якого місця за допомогою онлайн-платформ, що дозволяє зменшити географічні обмеження та зробити процес більш доступним.	Можливість технічних проблем: віртуальний формат може зазнати технічних проблем, таких як перевантаженість системи, збої мережі або кібератаки, що може спричинити затримки або неприємності для учасників.
Прозорість та доступність інформації: онлайн-платформи можуть забезпечити велику прозорість та доступність інформації про компанію та її IPO для потенційних інвесторів, що може сприяти прийняттю більш обґрунтованих інвестиційних рішень.	Менша привабливість для інституційних інвесторів: деякі інституційні інвестори можуть вважати віртуальні IPO менш привабливими через відсутність особистого контакту та зв'язку з керівництвом компанії.

Джерело: Складено автором

Оскільки цей підхід проведення IPO є досить новим, він є менш поширеним у порівнянні з традиційними методами. Наразі складно знайти конкретні приклади компаній, які використовували цей метод. Проте з появою різноманітних фінансових технологій та платформ для збору капіталу, в майбутньому більше компаній буде використовувати віртуальні методи розміщення для своїх IPO. Це може бути особливо привабливо для молодих

технологічних компаній та стартапів, які шукають інноваційні способи залучення капіталу та привертання інвесторів.

Пряме розміщення (Direct Listing) - це метод проведення первинного публічного розміщення акцій (IPO), при якому компанія випускає свої акції на фондову біржу без участі інвестиційних банків або визначення вартості акцій. Аналіз літератури дав можливість сформулювати основні переваги та недоліки цього методу (табл. 1.5).

Таблиця 1.5 - Аналіз переваг та недоліків прямого розміщення (Direct Listing)

Пряме розміщення (Direct Listing)	
Переваги	Недоліки:
Зменшення витрат: компанія уникає високих витрат на інвестиційних банків та інші фінансові послуги, що може значно знизити витрати на проведення IPO.	Відсутність підтримки інвестиційних банків: відсутність підтримки інвестиційних банків може зробити процес розміщення акцій складнішим, оскільки компанія повинна самотійно керувати усіма аспектами IPO.
Прозорість цін: пряме розміщення може сприяти більшій прозорості та справедливості визначення ціни акцій, оскільки вона визначається ринком, а не інвестиційними банками.	Менша витримка від волатильності: пряме розміщення може бути менш стійким до волатильності на ринку порівняно з традиційним IPO, оскільки немає гарантії підтримки ціни акцій під час розміщення.
Більша гнучкість: компанія має більшу гнучкість у визначенні вартості акцій та управління процесом IPO, оскільки вона не залежить від рекомендацій інвестиційних банків.	Обмежений доступ до капіталу: в деяких випадках пряме розміщення може призвести до меншого обсягу залучення капіталу порівняно з традиційним IPO, оскільки воно не передбачає випуску нових акцій.

Джерело: Складено автором

Пряме розміщення (Direct Listing) є менш поширеним методом проведення первинного публічного розміщення акцій (IPO) порівняно з іншими підходами, проте деякі відомі компанії використовували цей метод:

- Spotify: у квітні 2018 року шведська музична платформа Spotify використала пряме розміщення для свого IPO на біржі NYSE.
- Slack Technologies: у червні 2019 року американська компанія Slack Technologies, яка розробляє популярний корпоративний месенджер Slack, також використала пряме розміщення для свого IPO на біржі NYSE.
- Palantir Technologies: у вересні 2020 року американська компанія Palantir Technologies, яка спеціалізується на аналізі даних, використала пряме розміщення для свого IPO на біржі NYSE.

Зазначені вищі компанії обрали пряме розміщення через різні причини, в тому числі бажання уникнути високих витрат на інвестиційних банків або підтримати більш справедливую вартість акцій на ринку.

Протягом останніх років компанії з придбання певних цілей (SPAC) змінили ландшафт IPO. SPAC (Special Purpose Acquisition Company) - це особлива форма інвестиційного фонду, яка створюється з метою залучення коштів через первинне публічне розміщення акцій на фондовому ринку з метою здійснення майбутніх злиття або придбань (M&A). У спеціально створеній компанії (SPAC) немає власних операцій або бізнесу; її головна мета - залучити кошти через IPO, щоб потім використовувати їх для здійснення придбань інших компаній [35]. Дон Батлер із Thomvest Ventures визначає SPAC як «гроші, які шукають компанію, тоді як IPO — компанія, яка шукає гроші». Єдиною метою SPAC є використання доходів від IPO для фінансування придбання невизначеної компанії протягом двох років. Доходи, які отримує компанія від IPO зберігаються на депозитному рахунку та можуть бути використані лише після згоди інвестора для фінансування угоди щодо вибору мети придбання. Якщо угода про придбання не досягнута, то кошти з депозитного рахунку повертаються інвесторам і SPAC ліквідується [2]. Порівняно з IPO SPAC є непрозорими через відсутність історії їх функціонування. Додатковий рівень непрозорості додається через відсутність репутації компанії через структуру «одноразової угоди».

Процес SPAC зазвичай включає наступні етапи [2]:

- створення SPAC - інвестиційні банкіри та менеджерів фондів створюють SPAC, яка реєструється як публічна компанія, але без конкретного бізнесу або активів.
- SPAC проводить IPO, пропонує свої акції для продажу на відкритому ринку. Кошти, як зібрані в результаті IPO, складають стартовий капітал SPAC.
- Пошук цільової компанії. Після успішного IPO SPAC розпочинає пошук цільової компанії для здійснення злиття чи придбання.
- Злиття або придбання (Business Combination). SPAC укладає угоду з цільовою компанією (target company), внаслідок чого вона стає публічною шляхом злиття чи придбання цільовою компанією.

SPAC пов'язаний з IPO тим, що його процес включає первинне публічне розміщення акцій на фондовому ринку. У випадку SPAC, кошти, зібрані в результаті IPO, використовуються для майбутніх злиттів чи придбань компаній, а не для розвитку власного бізнесу SPAC. Таким чином, SPAC є одним з методів використання IPO для залучення коштів для подальших інвестицій та злиття з іншими компаніями.

Серед успішних SPAC можна зазначити [30]:

- Adapthealth, який виготовляє медичне обладнання (ходулі, санітайзери, прилади для лікування діабету, кисневі прилади тощо).
- Betterware de Mexico, провідна мексиканська компанія у сфері B2C. Виготовляє посуд та інші товари для дому.
- Draftkings, компанія, що працює у сфері онлайн-геймінгу.

Таким чином, міжнародним компаніям потрібно ретельно розглянути всі переваги та потенційні ризики різних методів виходу на біржу перед прийняттям рішення про методи IPO.

Висновки до розділу 1

У першому розділі розглянули сутність та особливості IPO як інструменту залучення інвестицій для міжнародного бізнесу. Визначити суб'єктів ринку IPO, серед яких емітенти, інвестори та інші професійні учасники, розглянули їх функції та ролі.

Дослідили методи первинного публічного розміщення акцій, серед яких відкрита подача заявок, розширене розміщення, віртуальний метод розміщення, пряме розміщення. Провели аналіз переваг та недоліків кожного методу.

РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ГЛОБАЛЬНИХ ТЕНДЕНЦІЙ ТА ПЕРСПЕКТИВ ПЕРВИННОГО ПУБЛІЧНОГО РОЗМІЩЕННЯ АКЦІЙ

2.1 Основні глобальні тренди фінансування компаній міжнародного бізнесу через IPO

Ринок IPO протягом багатьох років характеризувався зростаннями та спадами. Окремі сектори відчують тенденції до зростання та зниження випуску через інновації та різні інші економічні фактори. На піку буму доткомів технічні IPO зростали, оскільки стартапи без доходів поспішили вийти на фондовий ринок [44]. Фінансова криза 2008 року стала роком з найменшою кількістю IPO. Після рецесії, що настала після фінансової кризи 2008 року, IPO призупинилися, і протягом кількох років нові листинги були рідкістю. Останнім часом більшість IPO зосередилася на так званих єдинорогах - стартапах, які досягли оцінки понад 1 мільярд доларів. Інвестори та засоби масової інформації активно спекулюють на цих компаніях та їхньому рішенні вийти на біржу через IPO або залишитися приватними.

Глобальна ситуація на міжнародних ринках призвела до того, що у 2022 та 2023 роках ринок IPO характеризувався найгіршими показниками за останнє десятиліття. Оскільки інфляція залишається стабільно високою, очікується, що центральні банки продовжуватимуть підвищувати процентні ставки для боротьби зі зростанням цін. Вищі відсоткові ставки збільшують вартість фінансування та призводить до зниження оцінки, що зменшує купівельну спроможність покупців і зацікавленість продавців у здійсненні IPO. Кількість компаній, які вийшли на ринок IPO у 2022 році, скоротилася майже вдвічі порівняно зі стрімкими темпами, встановленими роком раніше [39]. У 2022 році в усьому світі було здійснено 1671 IPO порівняно з 3260 у 2021 році (рис 2.1).

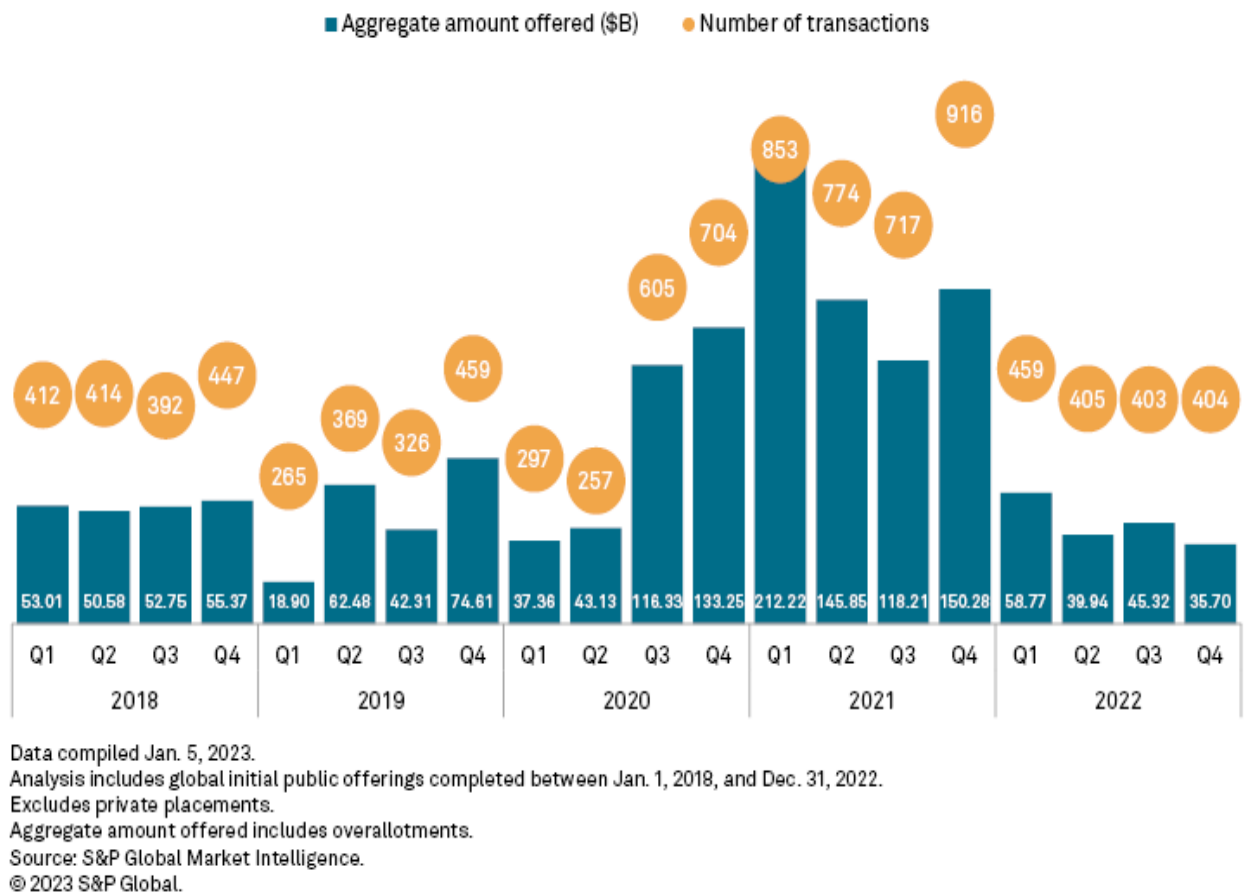

Рисунок 2.1 – Глобальний ринок IPO

Джерело [19].

Згідно з даними S&P Global Market Intelligence, загальна сума, залучена для компаній міжнародного бізнесу в рамках цих IPO у 2022 році, впала до 179,73 мільярда доларів США з 626,56 мільярда доларів у 2021 році. Основними причинами такої динамки були агресивне підвищення процентних ставок найбільшими світовими центральними банками та побоювання щодо наближення глобальної рецесії.

Компанії, які прагнуть зміцнити баланси, намагались відмовитися від бізнесу, який вони не вважали основним. Це допомогло збільшити активність IPO, оскільки відокремлені компанії призвели до двох найбільших світових IPO. Porsche AG, яка була частиною Volkswagen AG, здійснила найбільше IPO за період із угодою на 9,06 мільярда доларів. Corebridge Financial Inc., яка була частиною American International Group Inc., зафіксувала друге за величиною

IPO за цей період із угодою на 1,68 мільярда доларів. У сукупності угоди Porsche і Corebridge склали 23,6% від 45,60 мільярдів доларів, зібраних на світовому ринку IPO протягом третього кварталу 2022 року.

Глобальний ринок IPO характеризувався територіальними диспропорціями. Наприклад, у США у 2022 році було здійснено 149 IPO на загальну суму 20,79 мільярда доларів США (у 2021 році було проведено 908 на загальну суму 282,66 мільярда доларів).

Компаніями, які залучили найбільше грошей завдяки IPO у США у 2022 році були SkyBridge Multi-Adviser Hedge Fund Portfolios LLC, Corebridge Financial Inc. та інші, що представлені на рис. 2.2.

Company (ticker)	Sector	Closed date	Gross amount offered (\$M)
SkyBridge Multi-Adviser Hedge Fund Portfolios LLC	Financials	10/01/22	1,807.6
Corebridge Financial Inc. (CRBG)	Financials	09/14/22	1,680.0
TPG Inc. (TPG)	Financials	01/12/22	1,100.1
PIMCO Access Income Fund (PAXS)	Financials	01/26/22	866.0
Screaming Eagle Acquisition Corp. (SCRM)	Financials	01/05/22	750.0
Gores Holdings IX Inc. (GHIX)	Financials	01/12/22	525.0
Excelerate Energy Inc. (EE)	Energy and utilities	04/12/22	441.6
ProFrac Holding Corp. (ACDC)	Energy and utilities	05/12/22	328.1
GSR II Meteora Acquisition Corp. (GSRM)	Financials	02/24/22	316.3
Cohen & Steers Real Estate Opportunities Income Fund (RLTY)	Financials	02/23/22	305.0

Data compiled Jan. 5, 2023.

Рисунок 2.2 – Компанії, які залучили найбільше капіталу на ринку IPO США у 2022 р.

Джерело [19].

Однієї з компаній, яка залучила кошти на ринку IPO США був хедж-фонд SkyBridge Multi-adviser Portfolios LLC [21]. Skybridge управляє інвестиційним портфелем понад 2,2 мільярдами доларів США. Компанія з управління інвестиціями пропонує цифрові активи та продукти хедж-фондів, зокрема SkyBridge Multi-Adviser Hedge Fund Portfolios LLC - Series G. SkyBridge також проводить глобальні інтелектуальні заходи, серед яких конференції SkyBridge Alternatives («SALT») у Сполучених Штатах, Сінгапурі

та Абу-Дабі. Компанію очолюють Ентоні Скарамуччі, Бретт Мессінг і Рей. Негативно на курс акцій після IPO вплинуло те, що SkyBridge Capital, компанія з управління інвестиціями, втратила майже 39% через невдачі в крипто-екосистемі, яка включає партнерство з FTX. У той час, коли криптобіржа Сема Бенкмана-Фріда, FTX, оголосила про банкрутство, фонд SkyBridge показав найгірші результати у листопаді 2022 р.

У 2022 році на ринок IPO також вийшла американська транснаціональна фінансова компанія Corebridge Financial. Вона надає послуги із страхування життя, управління активами, пенсійні програми та інші фінансові послуги. Страхова компанія була заснована 8 травня 1926 року Гасом Сешнсом Вортемом у Х'юстоні, штат Техас. Corebridge було утворено в результаті відокремлення сегментів пенсійного забезпечення, страхування життя та управління активами AIG. У 2020 році AIG оголосила про плани здійснити IPO у 2022 році. У липні 2021 року компанія оголосила, що Blackstone Group придбає 9,9% нового підрозділу за 2,2 мільярда доларів готівкою. Blackstone і AIG також уклали довгострокову угоду про управління активами приблизно на одну чверть терміну служби та портфеля AIG, який планується збільшити в наступні роки [1] У вересні 2023 року було оголошено, що Corebridge продала свою дочірню компанію, компанію страхування життя зі штаб-квартирою в Лондоні AIG Life Limited (AIG Life UK) британській багатонаціональній страховій компанії Aviva за 460 мільйонів фунтів стерлінгів. JP Morgan Securities LLC виступала фінансовим консультантом, а Skadden, Arps, Slate, Meagher & Flom LLP виступала юридичним радником Corebridge.

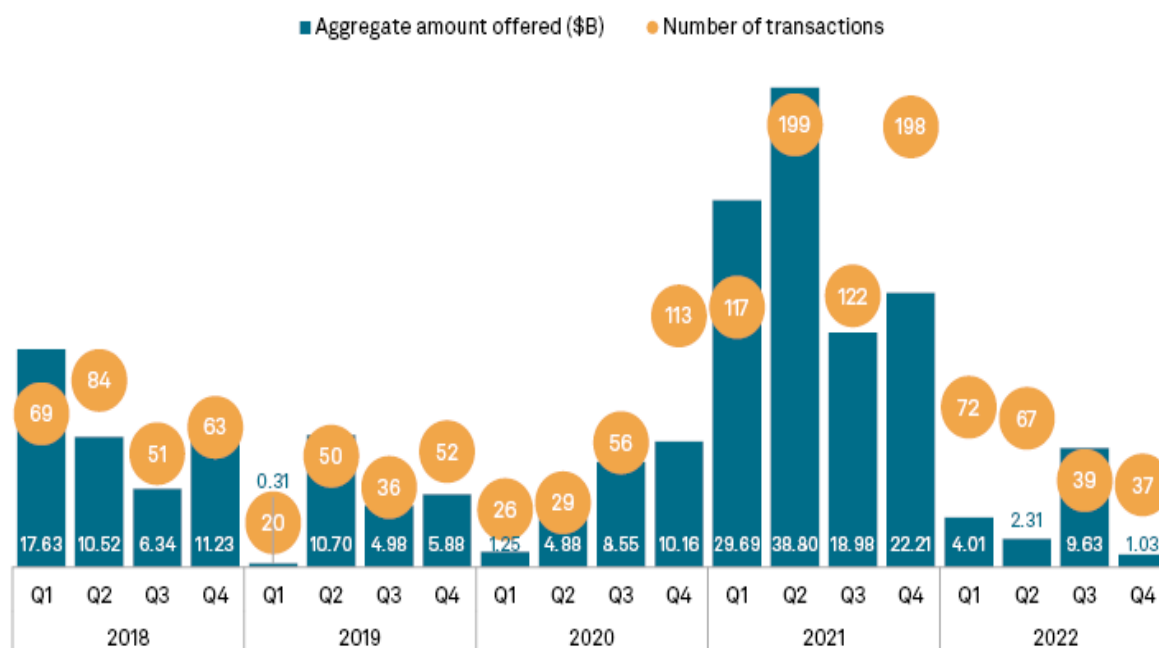
Залучила кошти за допомогою IPO також американська приватна інвестиційна компанія TPG Inc., раніше відома як Texas Pacific Group і TPG Capital. Компанія розташована у Форт-Ворті, штат Техас. [28]. TPG управляє інвестиційними фондами в капітал зростання, венчурний капітал, державний капітал і боргові інвестиції. Фірма інвестує в низку галузей, серед яких роздрібна торгівля, ЗМІ та телекомунікації, промисловість, технології, подорожі, дозвілля та охорона здоров'я. Компанія була заснована в 1992 році

Девідом Бондерманом, Джеймсом Култером і Вільямом С. Прайсом III. 13 січня 2022 року TPG вийшла на фондову біржу Nasdaq шляхом IPO за оцінкою в 9 мільярдів доларів. Це стало першим великим IPO у 2022 р.

Вихід на біржу допоможе підготувати фірму до майбутнього. Наявність публічних акцій надасть фірмі можливості нових способів оплати праці працівників та додаткові кошти для купівлі нових підприємств. TPG також використовує кошти від IPO для викупу міноритарних пакетів акцій, що належать зовнішнім інвесторам. Компанія вийшла на ринок IPO в сприятливий час для публічних приватних інвестицій. Її конкуренти, як Blackstone і KKR, випередили S&P 500 за останній рік, хоча керівники TPG кажуть, що вони почали планувати IPO ще до різкого зростання цих акцій. В результаті успішного IPO у 2023 року TPG посіла 6 місце в рейтингу PEI 300 найбільших приватних інвестиційних компаній світу Private Equity International. [27].

Європейський ринок IPO також зафіксував найменшу кількість IPO з другого кварталу 2020 року [20]. У Європі протягом четвертого кварталу 2022 року було здійснено лише 37 IPO на загальну суму 1,03 мільярда доларів США, порівняно зі 198 IPO, які було здійснено в тому ж кварталі 2021 року, на загальну суму 22,21 мільярда доларів (рис. 2.3).

У 2023 році відбулись потрясіння у фінансовому секторі, в результаті яких два з трьох найбільших банків збанкрутіли в США та було продано глобального гіганта Credit Suisse Group AG. Російсько-українська війна продовжується. Зважаючи на цей фон, у керівників мало впевненості в укладанні значних угод IPO, оскільки немає бажання укладати угоди напередодні потенційного економічного спаду. Для приборкання інфляції у 2023 році відбулося підвищення процентних ставок у більшості економіках світу. Це відобразилось на динаміці фондових ринків.

Data compiled Jan. 5, 2023.
 Analysis includes initial public offerings completed between Jan. 1, 2018, and Dec. 31, 2022, by companies headquartered in Europe.
 Excludes private placements.
 Aggregate amount offered includes over-allotments.
 Source: S&P Global Market Intelligence.
 © 2023 S&P Global.

Рисунок 2.3 – Європейський ринок IPO

Джерело [19].

Індекс MSCI World ринку акцій у 2023 р виріс понад 22%. Проте спостерігаємо різні показники по регіонах. Індекс S&P 500 завершив 2023 рік на 24% вище за попередній. 2022 був найгіршим з часів фінансової кризи. Позитивні значення на ринку США в основному були зумовлені невеликою кількістю акцій технологічних компаній, особливо тих, що працюють зі штучним інтелектом. Індеси FTSE 100 та Stoxx Europe 600 підвищившись на 4% і 12% у 2023 році відповідно. Азійський регіон був єдиним, доходи якого в основному відповідали показникам 2019 року, інші регіони були нижче цього рівня, причому Китай був найактивнішим. Індекс Shanghai Stock Exchange Composite впав на 4% у 2023 році через нижчі прогнози зростання китайської економіки, а також занепокоєння щодо дефляції.

Значні фінансові відтоки з китайського ринку відбулися у другій половині року після рекордних темпів глобальних інвестицій у китайські акції

на початку 2023 року в очікуванні відновлення економіки після пом'якшення карантину через Covid.

Занепокоєння інвесторів щодо макроекономічної волатильності та інфляції зменшилося, оскільки індекс VIX був відносно низьким і стабільним протягом більшої частини року (рис 2.4).

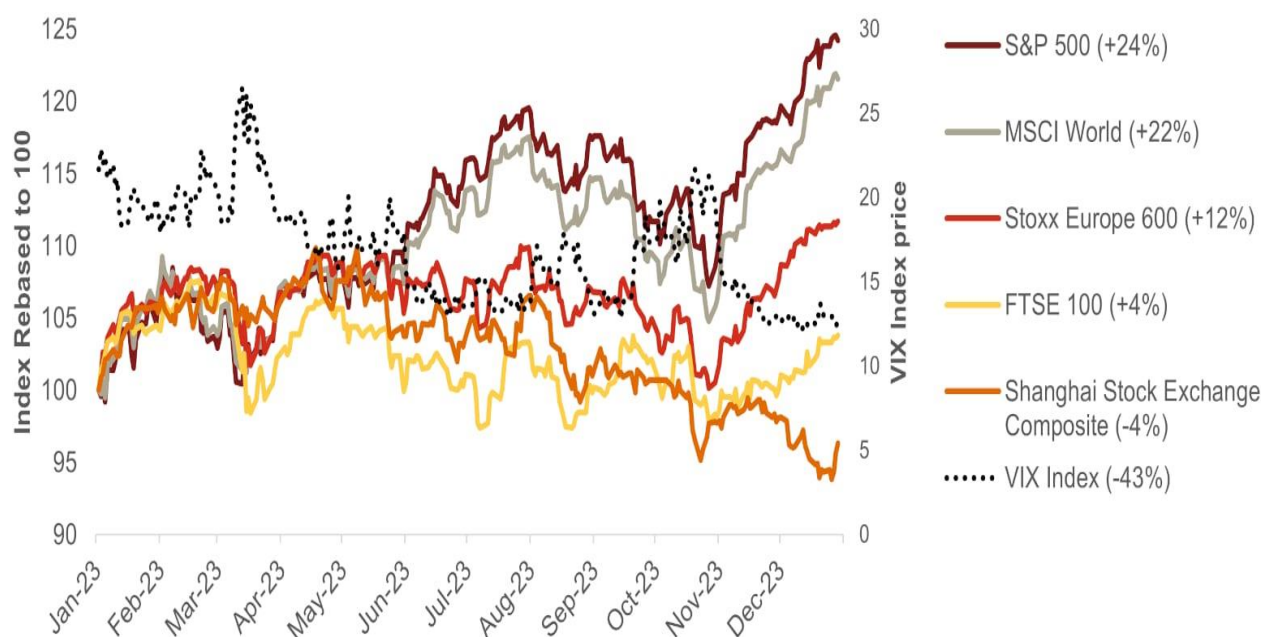

Рисунок 2.4 – Динаміка фондових індексів та індексу VIX

Джерело: S&P Global Market

Нормальна кореляція між індексом VIX і ринком IPO (тобто, коли VIX низький і стабільний, очікується, що обсяг IPO зросте) не було, однак, присутнє відношення інвесторів до «відмови від ризику» щодо IPO, що призвело до пригнічення рівні активності.

На цьому тлі обсяги IPO були дуже низькими. Згідно з даними Wall Street Horizon, останній квартал 2023 року мав найнижчі показники IPO за 4 квартал з 2019 року.

За даними рис 2.5 бачимо, що глобальний ринок IPO зафіксував найнижче загальне значення з 2019 року. Більшість IPO у першому кварталі припадає на Азіатсько-Тихоокеанський регіон і Близький Схід. IPO компанії ADNOC Gas PLC на суму 2,48 мільярда доларів було найбільшим.

Незважаючи на кілька значних IPO в середині 2023 року, загальні показники були поганими.

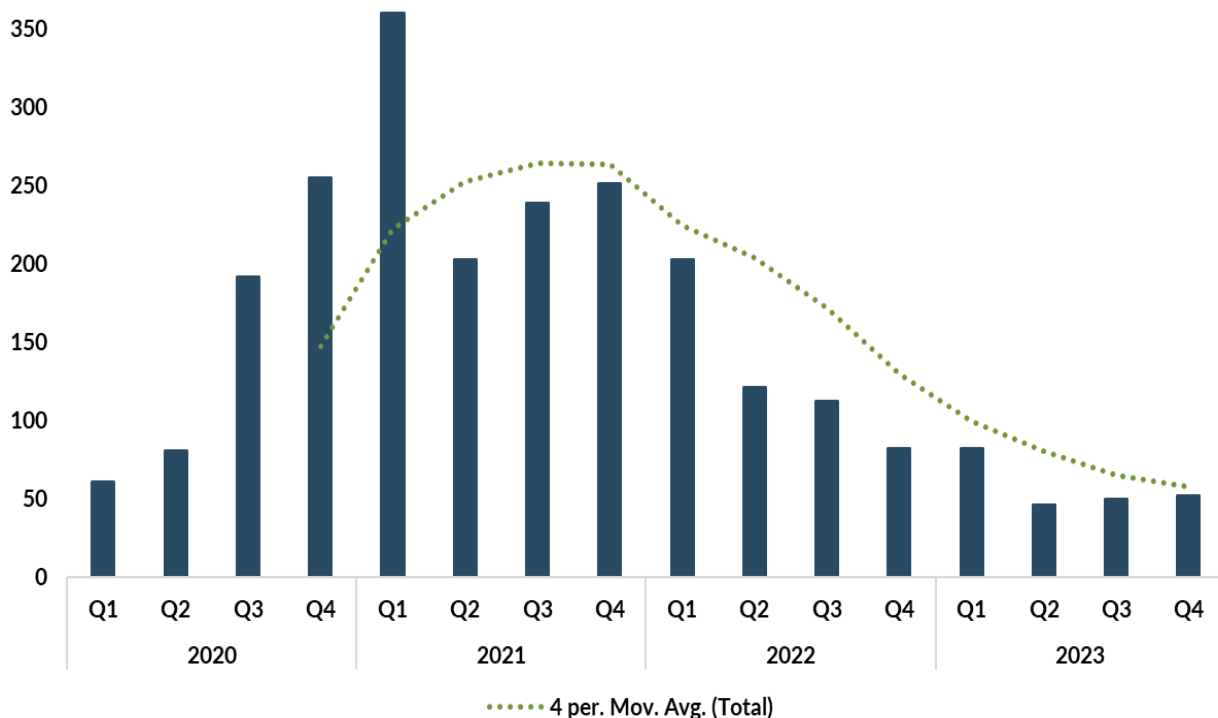

Рисунок 2.5 – Глобальні квартальні дані IPO

Джерело [17]

Більше всього грошей у 2023 році залучили компанії від IPO в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні - 737 IPO, в процесі яких компанії залучили 73,1 мільярда доларів США, що становить більше половини світових надходжень від IPO. Однак загальні надходження від IPO в цьому регіоні зменшувалися більш ніж на 30% щороку з моменту свого піку в 2021 році (рис 2.6).

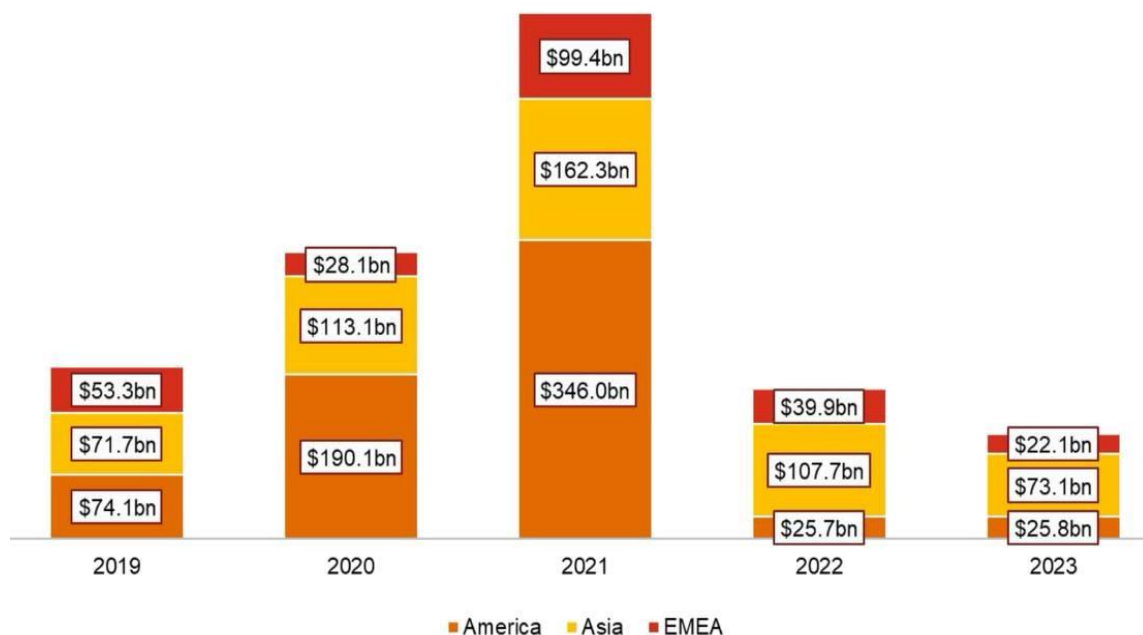

Рисунок 2.6 – Регіональний розподіл світового ринку IPO

Джерело: [8].

Після значного зниження більш ніж на 90% у 2022 році надходження від IPO в американському регіоні залишилися в основному такими ж, як у 2022 році, залучивши 25,8 мільярда доларів США через 154 IPO. У той час як у 2023 році на регіон EMEA припадало 20% світових надходжень від IPO, майже половина зібраних коштів була на Близькому Сході, за якою йдуть Туреччина та Німеччина, які внесли 14% та 10% відповідно.

На відміну від попередніх років, відбулися суттєві зміни у складі першої 10 країн з точки зору їх внеску в глобальні надходження від IPO. У 2022 та 2023 роках материковий Китай отримав перше місце (рис. 2.7).

У 2023 році IPO у Великобританії, Німеччині та Франції залишалися слабкими. Позитивні тенденції відбуваються на ринках Близького Сходу, в Індонезії та Індії. Ці регіони відзначаються швидким темпами економічного зростання. Зростання ВВП і покращення фінансового стану компаній може підтримати інтерес інвесторів у розміщенні акцій. Також компанії у цих регіонах потребують додаткового капіталу для розвитку своїх бізнесів та реалізації стратегічних проектів. IPO може стати ефективним інструментом для залучення необхідних коштів

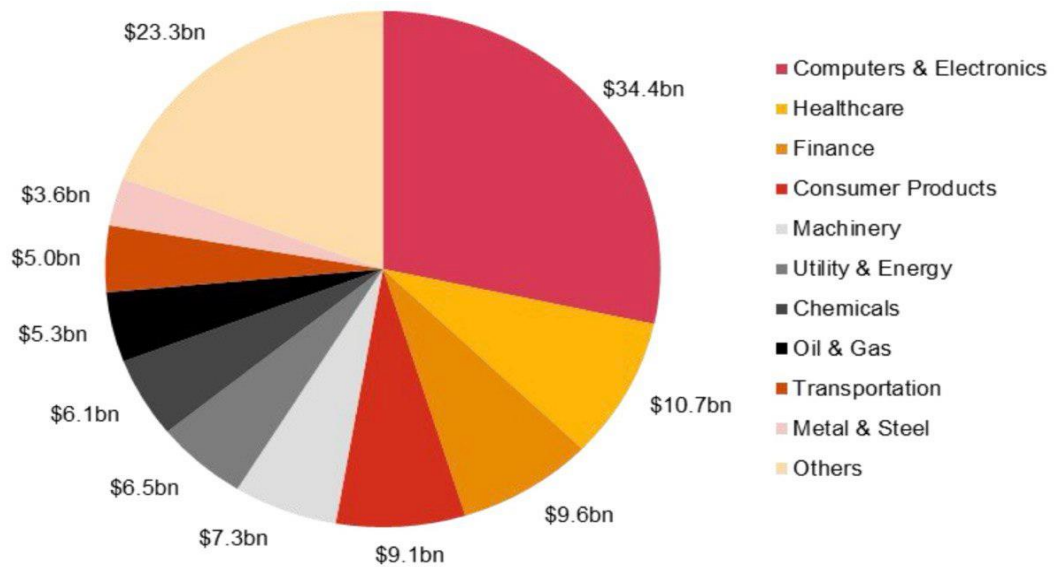
Source: Dealogic as of 31 December 2023.

Рисунок 2.7 – Порівняння топ країн за ІРО у 2019 та 2023 роках
Джерело: [8].

Найбільшу кількість грошей за допомогою ІРО залучають компанії сектору комп'ютерів та електроніки - 34,4 млрд доларів США (у 2022 фінансовому році 40 мільярдів доларів США). Причинами цього є те, що сектор комп'ютерів та електроніки є одним з лідерів у сфері інновацій та технологій. В результаті цього він динамічно та швидко зростає, отже міжнародні компанії постійно вкладають кошти в дослідження нових інноваційних продуктів. Компанії в цьому секторі постійно випускають нові продукти та розробляють нові технології, що привертає інвесторів і підвищує їх інтерес до ІРО. До того ж, сектор комп'ютерів та електроніки високо конкурентний, тому компанії постійно шукають додатковий капітал для збільшення своїх конкурентних переваг або для розширення бізнесу, в том числі за допомогою ІРО (рис. 2.8).

Другим за обсягами залучення коштів є сектор охорони здоров'я (\$10,7 млрд). В усьому світі відбувається процес старіння населення та збільшення свідомості про здоров'я. В результаті цього зростає попит на медичні послуги

та інноваційні методи лікування. Це створює великі можливості для компаній у секторі охорони здоров'я, а також збільшує інтерес інвесторів до цього сектора. Враховуючи, що більшість медичних проектів потребують значних інвестицій для досліджень, клінічних випробувань, розробки та виробництва препаратів, то саме IPO може стати ефективним способом для залучення капіталу для фінансування таких проектів.

Source: Dealogic as of 31 December 2023.

Рисунок 2.8 – Розподіл IPO за секторами економіки, 2023 рік

Джерело: [8].

Третім сектором, який найбільше залучає грошей в ході проведення IPO, є фінансовий (\$9,6 млрд) [8]. Банківські установи, страхові компанії, інвестиційні фонди та інші фінансові установи залучають значні фінансові ресурси для розвитку бізнесу через IPO. Фінансові технології (FinTech) та інші інноваційні рішення в сфері фінансів також стають об'єктом інвестування через IPO. Компанії, які пропонують новаторські фінансові продукти та послуги привертають міжнародних інвесторів за рахунок свого потенціалу для технологічного розвитку та росту прибутку.

Розглянемо стан глобального ринку IPO за територіальною ознакою. Негативні тенденції спостерігались на ринках IPO у США. Підвищення

процентних ставок, передвиборчі дебати, потенційна рецесія негативно впливають на стан ринку (рис 2.9) [16].

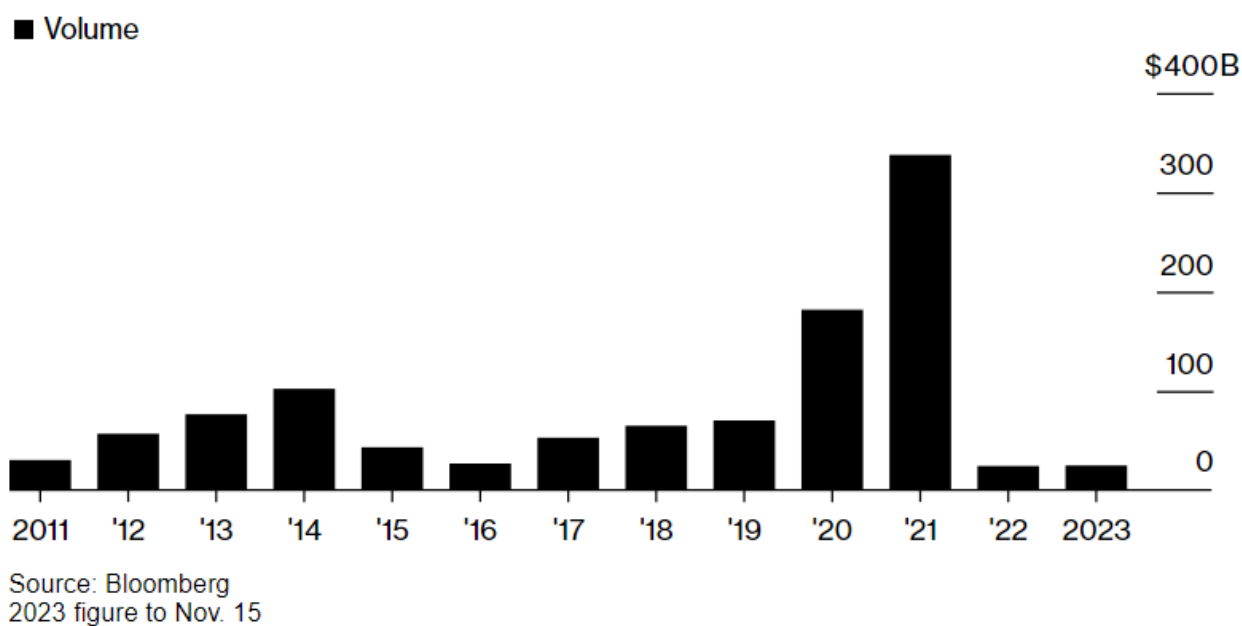

Рисунок 2.9 – Динаміка IPO у США

Джерело: [16].

Bloomberg серед успішних прикладів виділяє наступні компанії. Arm Holdings Plc, яка торгується вище ціни IPO. Також слід відмітити компанії Birkenstock Holding Plc, Instacart і Klaviyo Inc. Ці чотири фірми змогли залучити на біржах США через IPO 24,7 мільярда доларів США у 2023 року. Такі показники показують незначні збільшення порівняно з минулорічними показниками, але все одно на 92% менше порівняно з бумом 2021 року [16].

Arm раніше була Advanced RISC Machines. Вона була заснована в 1990 році та базується в Кембриджі, Велика Британія. Arm розробляє та виробляє напівпровідникові продукти для штучного інтелекту, безпеки, мережевої інфраструктури 5G, хмарних обчислень та багато іншого. Ця компанія обслуговує автомобільну, обчислювальну інфраструктуру, споживчі технології, Інтернет речей і ринок метавсесвіту. Завдяки проведеному IPO вартість Arm становила у вересні 2023 року 54 500 мільйонів доларів. Останній раунд фінансування Arm був Corporate Minority - P2P на суму 147,3

млн доларів 15 лютого 2024 року. Компанія виділила понад 700 мільйонів доларів своїх акцій для компаній Intel Corp., Apple Inc. і Nvidia Corp. [32].

Другий технологічний гравець, який вийшов на IPO у 2023 році, Instacart (NASDAQ: CART) надає послуги онлайн-доставки їжі. Компанія була заснована в 2012 році і базується в Сан-Франциско, Каліфорнія. Серед конкурентів Instacart Picnic, Shadowfax, FreshDirect, Halla, Jokr. Ця компанія пропонує платформу, яка дозволяє користувачам замовляти бакалію, м'ясні вироби, алкогольні напої тощо. Також надає купони та подарункові картки. Instacart є лідером серед 15 інших найбільших компаній, включаючи Amazon, DoorDash і Grab. Інвесторами компанії є PepsiCo, Sequoia Capital, Andreessen Horowitz, D1 Capital Partners, T. Rowe Price та ще 32. Instacart загалом зібрав 2,861 мільярда доларів. У 2022 році Instacart запустила платформу Instacart, яка представляє собою повний набір наскрізних рішень, що дозволяє роздрібним торговцям розвивати свій бізнес [9].

Третя компанія Klaviyo допомагає автоматизувати персоналізовану електронну пошту та службу коротких повідомлень (SMS) для брендів. Вона функціонує як інтелектуальна платформа автоматизації маркетингу, що надає онлайн-брендам пряме право власності на їхні споживчі дані та взаємодію. Компанія Klaviyo була заснована в 2012 році в Бостоні, штат Массачусетс. Конкурентами цієї компанії є Blueshift, Persoo, Lily AI, Fresh Relevance. За 7 раундів Klaviyo зібрав \$778,5 млн. Останнім раундом фінансування Klaviyo було IPO на суму 705,6 млн доларів США 20 вересня 2023 року. Ринкова капіталізація - 6.38B. Ціна акцій - 28.59. компанія має 16 інвесторів, серед яких Shopify Ventures, Summit Partners, Accel, Keith Block, Lone Pine Capital та ще 13 інших. [14].

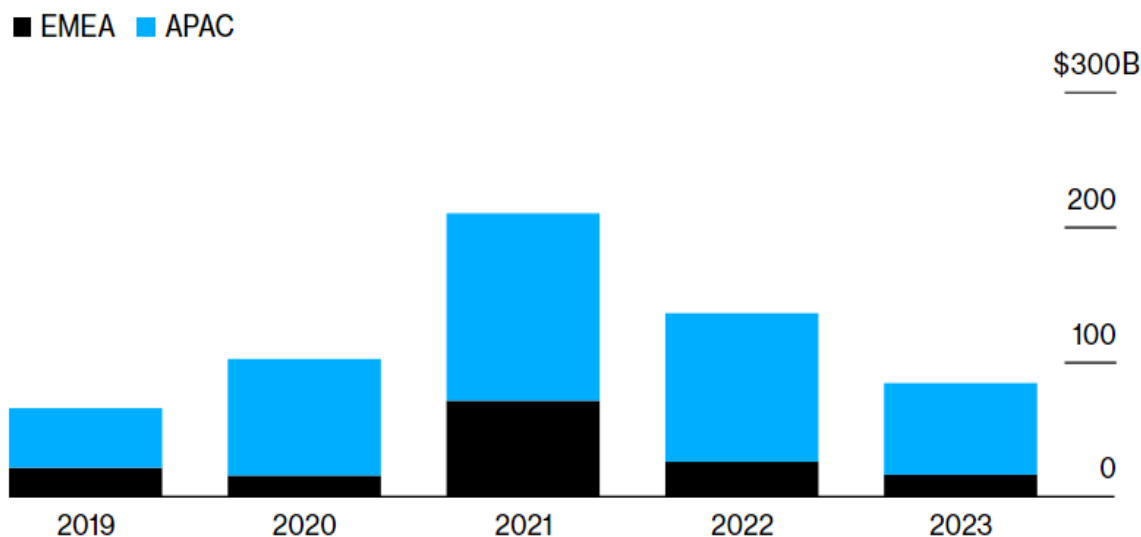
Проведення IPO позитивно відобразилось на фінансових показниках компанії. За 2023 року загальний дохід збільшився на 48% та становив 698,1 мільйона доларів США (порівняно з 472,7 мільйона доларів США у 2022 фінансовому році). Валовий прибуток 520,2 мільйона доларів США, що становить валову маржу 75%, порівняно з валовим прибутком у розмірі 344,7

мільйона доларів США у 2022 фінансовому році, що становить валову маржу 73%. Чистий прибуток на акцію звичайних акцій серії А та серії Klaviyo, що відноситься до звичайних акціонерів серії В, становив 0,41 дол. США та 0,36 дол. США відповідно для рік, що закінчився 31 грудня 2023 року [14].

Угоди IPO з материковим Китаєм допомогли збільшити загальні показники світового капіталу: кількість транзакцій зросла на 12,1% за 2023 рік, а загальна вартість угод зросла на 55,5% до 22,01 мільярда доларів. На ринок IPO азійського регіону відбулися великі угоди, чотири з яких оцінені в понад 1 мільярд доларів США. Серед них IPO напівпровідникової промисловості - угода на суму 1,66 мільярда доларів від Nexchip Semiconductor Corp. та угода на суму 1,39 мільярда доларів від Semiconductor Manufacturing Electronics (Shaoxing) Corp. Очікується, що емісія з Китаю залишатиметься активною.

Разом із материковим Китаєм, IPO у США стимулювали глобальне зростання. Johnson & Johnson's та Kenvue Inc. провели найбільші глобальні IPO за перше півріччя 2023 року із обсягом 4,40 мільярда доларів США. Ще три нещодавно відокремлені компанії — Corebridge Financial Inc., Nextracker Inc. і GE HealthCare Technologies Inc. повернулись на ринок і здійснили IPO, які увійшли до 10 найкращих випусків акцій США у другому кварталі 2023 року.

Взагалі компанії Азіатсько-Тихоокеанський регіону у 2023 році провели найменшу кількість IPO з допандемічних часів (рис. 2.10) [11]. Економічна нестабільність, що виникла в результаті пандемії COVID-19, призвела до зниження довіри інвесторів до цього ринку та збільшення ризику інвестування в нові компанії через IPO. Політичні конфлікти та загострення геополітичної ситуації між країнами регіону створюють невизначеність та ризик для бізнесу, що призводить до відкладання планів щодо проведення IPO.

Source: Bloomberg

Note: Data comprises Jan. 1 to Sept. 27

Рисунок 2.10 – Динаміка IPO у ЕМЕА та Азіатсько-Тихоокеанському регіонах світу

Джерело: [11].

У 2023 році Індія була третьою у світі за обсягом доходів від IPO, що відображає зміну джерел капіталу та розвиток місцевих ринків. NSE перевершив Гонконг за ринковою капіталізацією, досягнувши майже 4 трильйонів доларів завдяки потужному економічному зростанню та виграшу від геополітичних зрушень, таких як зниження ризиків у ланцюзі поставок «Китай плюс один». 2023 рік виявився набагато кращим для первинних публічних пропозицій на індійському ринку акцій на фоні позитивних настроїв. Згідно з даними BSE, у 2023 році на IPO вийшли 92 компанії порівняно із 90 компаній за весь 2022 рік. Окрім прямих інвестицій, роздрібні інвестори також збільшують свої інвестиції у взаємні фонди, що призвело до збільшення кількості підписок на IPO.

Індійський ринок характеризується відносно великою кількістю недосвідчених роздрібних інвесторів, що різко відрізняється від багатьох розвинених ринків. Індійські ринки капіталу також створюють нове середовище для перевірки управління доходами перед IPO.

У 2023 році п'ять технологічних компаній IdeaForge, Mamaearth, Yatra, Zagggle та Yudiz стали публічними. Загалом загальний розмір IPO цих п'яти стартапів становив понад 3600 індійських рупій проти трохи більше 5500 індійських рупій у 2022 році та близько 50 000 індійських рупій у 2021 році. Paytm, який вийшов на IPO та котирувався на BSE за 1955 індійських рупій, у 2022 році впав майже на 68%. Так само Zomato, ринкова капіталізація якого після лістингу становила понад 1 лакх індійських рупій у липні 2021 року втратив понад 60% ринкової вартості до кінця 2022 року. Такі результати змусили інші технологічні компанії, які б хотіли вийти на біржу, призупинити свої плани IPO та спершу зосередитися на покращенні своєї фінансової стратегії. Зростання акцій Zomato у 2023 році на фоні звітів про прибуткові квартали ще більше підкреслило, що інвестори шукають прибуткові компанії [61].

Незважаючи на те, що принаймні 10 стартапів оголосили про плани IPO, вони не досягли жодного прогресу у 2023 року. Навіть у 2024 році багато з них продовжували відкладати свої плани IPO. В той же час, експерти очікують, що кількість IPO технологічних компаній у 2024 році буде зростати, незважаючи на те, що стартапи продовжують бути обережними щодо часу виходу на біржу [45].

Одна з тенденцій серед індійських компаній, які хочуть вийти на біржу, полягає в тому, що індійські стартапи прагнуть вийти на біржі в країні, а не за кордоном. Якщо у 2021 році Freshworks вийшов на біржу Nasdaq, а Yatra — у 2016 році, MakeMyTrip на Nasdaq у 2010 році, то зараз компанії залучають кошти на місцевих біржах. Yatra отримала свій другий лістинг на індійських фондових біржах після Nasdaq. Під час процесу лістингу на індійських біржах у 2023 р Yatra натякнула, що може прийняти рішення про виключення з фондового ринку США в залежності від кількох факторів.

Тим часом PhonePe, який також обмірковував IPO (ймовірно, у 2025 році), переніс своє місцеперебування в Індію з Сінгапуру. Згідно з повідомленнями, Groww і Razorpay також, ймовірно, перенесуть свою базу в

Індію. Незважаючи на те, що рішення фінтех-компаній переїхати до Індії могло бути зумовлене регуляторними проблемами, деякі інші фактори, як-от нижча ставка корпоративного податку, нульові податки на приріст капіталу та зусилля індійського уряду полегшити звітність, також сприяють заохоченню стартапів до лістингу в рідній країні. У результаті очікується, що у 2024 році жоден великий індійський стартап, за винятком Zoomcar, який планує вийти на біржу в США через угоду SPAC, не виведе на біржу за кордоном.

2.2 Перспективи глобального ринку IPO: прогнозування та потенційні ризики

У міру стабілізації глобальної економіки, зменшення інфляційних очікувань в більшості країн та зростання фондових індексів ринки IPO у 2024 році будуть відновлюватись. Цей оптимізм також буде пов'язаний із закінчення виборів в багатьох країнах та пом'якшенням геополітичної невизначеності.

Незважаючи на те, що погана макроекономічна ситуація може відштовхнути плани світових технічних гравців щодо IPO, все ще є велика група потенційних кандидатів на IPO у 2024 році. У 2024 році, за даними аналітиків, очікується від 120 до 170 IPO, які допоможуть компаніям залучити від \$20 млрд до \$45 млрд. звісно, що ця цифра є неточною та ґрунтується на основі аналізу фінансової звітності компаній, чуток та обговорень [42].

За даними CB Insights, 257 венчурних компаній, ймовірно, планують вийти на IPO біржу протягом наступних 12-18 місяців (Додаток А). Цей аналіз базується на різних сигналах та наборах даних, які включають загальне фінансування акціонерного капіталу, оцінку, кількість співробітників, оцінку Mosaic, стадію інвестування та рік заснування кожної компанії [57].

IPO може допомогти збільшити кількість єдинорогів. Всього кілька років тому колись рідкісне явище стати єдинорогом (приватна компанія

вартістю понад 1 мільярд доларів) було практично звичним явищем. Бурхливий розвиток технологічного світу «зростання за будь-яку ціну» спонукав до створення понад 650 єдинорогів протягом 5 кварталів - або 100+ на квартал- з 1 кварталу 21 до 1 кварталу 2022 року. Однак усе змінилося, починаючи з 2-го кварталу 2022 р., кількість новонароджених єдинорогів щоквартально почала стрімко падати, оскільки венчурне фінансування поступово зникло. В 3 кварталі 2023 р виникло лише 12 єдинорогів, що є найменшим показником за останні 6 років (рис. 2.11) [58].

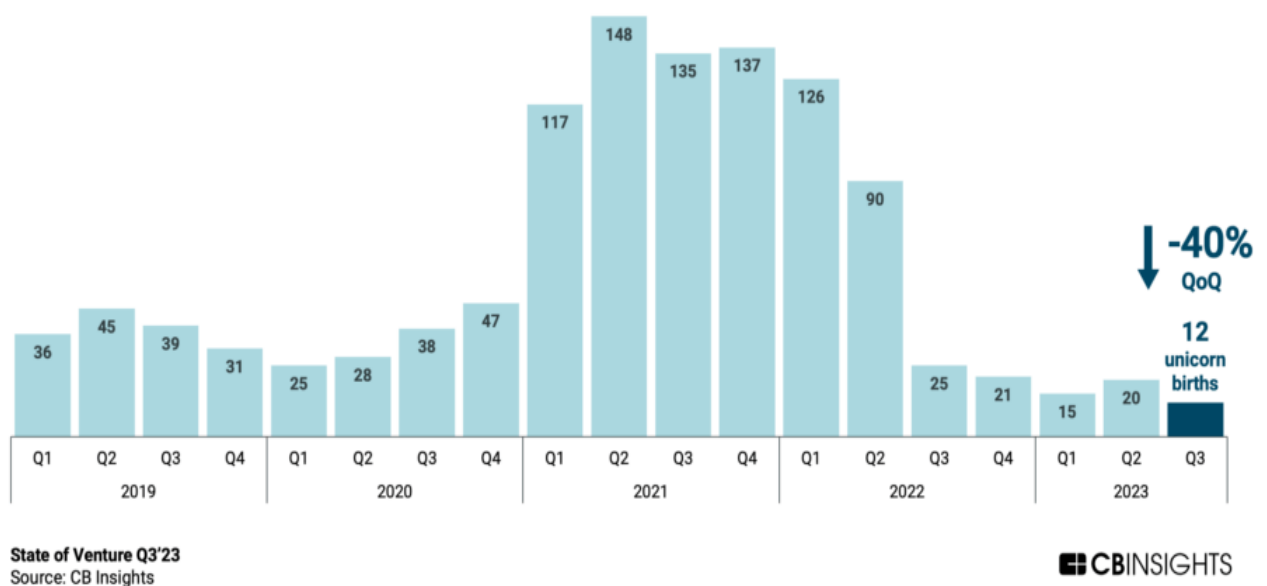

Рисунок 2.11 – Динаміка кількості глобальних компаній-єдинорогів
Джерело: [57].

Багатьом існуючим єдинорогам важко зберегти свої оцінки в мільярди доларів, якщо вони захочуть зібрати кошти. У поєднанні з нестачею нових єдинорогів загальна кількість єдинорогів у всьому світі, швидше за все, незабаром почне зменшуватися. Сприяти розвороту цієї тенденції в найближчий час може IPO [45].

Враховуючи, що 2022 та 2023 роки стали поганими для IPO, то компанії розглядають 2023 рік, як старт виходу на IPO. Традиційною фінішною прямою для венчурних інвесторів є масове IPO. Оскільки ринкові дебюти знову стають більш поширеними, угоди справді будуть фантастично прибутковими

для інвесторів, які раніше робили ставки на стартапи, які вирости до мільярдних організацій.

Враховуючи, що США є світовим лідером у сфері венчурного фінансування, то на США припадає 153, або 3 із 5 потенційних кандидатів на IPO (рис 2.12).

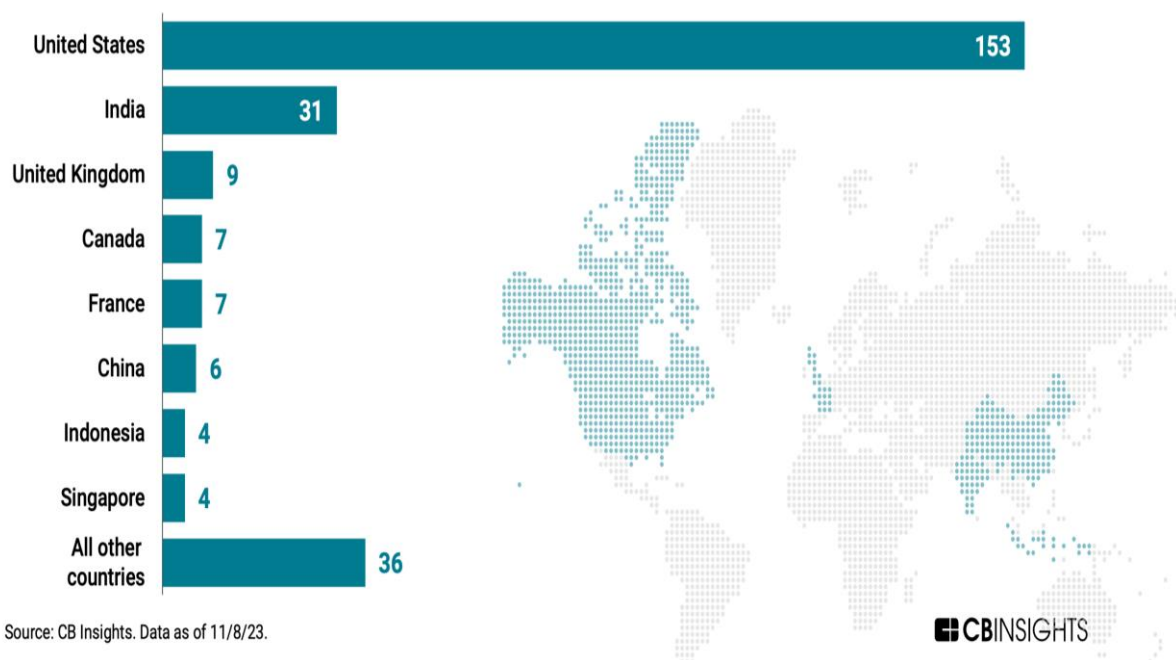

Рисунок 2.12 – Кількість потенційних IPO у різних країнах світу у 2024 році

Джерело: [57].

Як бачимо на рис. 2.12, 31 потенційний кандидат знаходиться в Індії. За даними Barclays, економіка країни буде зростати на 6%+ у наступні роки, і хоча венчурне фінансування в Індії залишається на низькому рівні, її технологічна сфера продовжує набирати обертів.

В той же час технологічні компанії Китаю стикаються з сильними перешкодами у формі суворої регуляторної політики держави щодо технологій та її складних відносин із зовнішніми економічними державами, такими як США. Лише 6 китайських стартапів потрапили до списку Tech IPO Pipeline. Зокрема, гігант швидкої моди Shein, один із найдорожчих стартапів у

світі за 66 мільярдами доларів, який був заснований у Китаї, але зараз має штаб-квартиру в Сінгапурі. Він розраховує провести IPO у США та залучити від 80 до 90 мільярдів доларів.

Незважаючи на те, що загальне глобальне середовище IPO є слабким, звіт Pitchbook розглядає перспективні стартапи, які підтримуються венчурним капіталом та можуть виходити на IPO (Додаток А). Активність IPO, яка мала місце протягом останніх двох років, в основному складалася з більших компаній, які підтримувалися великою участю корпоративних інвесторів, що дуже відрізняється від стартапів, фінансування яких підтримується венчурним капіталом.

За даними Pitchbook, компанія Northvolt виробник літій-іонних акумуляторів для електромобілів, має 97-відсотковий шанс вийти на IPO у 2024 році. Найбільший в Європі виробник акумуляторів Northvolt розглядає можливість первинного розміщення акцій на біржі в Стокгольме, в ході якої компанія може бути оцінена в 20 млрд. дол. США. Залучення додаткових інвестицій пов'язана з жорсткою конкуренцією виробників акумуляторів для електромобілів Європи та Північної Америки з боку азіатських виробників, у першу чергу з Китаю, доля якого у виробництві та переробці сирової продукції та ключових компонентів для акумуляторів становить 60–90%. Northvolt потрібно залучити мільярди євро для реалізації плану будівництва акумуляторних заводів, підприємств з переробки батарей в Європі та Північній Америці, оскільки її портфель замовлень автовиробників перевищує \$55 млрд. Перша гігафабрика Northvolt відкрилася у 2021 році в Швеції. Компанія планує запустити ще три таких підприємства — у Швеції, Німеччині та Північній Америці. У 2022 році Northvolt почала будувати за \$5 млрд у Квебеку першу чергу гігазаводу Northvolt Six, який може забезпечити північноамериканський ринок літій-іонними батареями 1 млн електромобілів.

Планує у 2024 році вийти на IPO Reddit Inc., американський агрегатор соціальних новин, рейтингування контенту та вебфорум. Reddit думає про IPO вже кілька років. Reddit співпрацював з Morgan Stanley і Goldman Sachs Group

Inc. над лістингом, повідомляв Bloomberg News, і розглядав оцінку в 15 мільярдів доларів [18]. У 2023 році інвестори оцінили компанію, що базується в Сан-Франциско, у 10 мільярдів доларів у раунді фінансування під керівництвом Fidelity Management. Інші інвестори Reddit включають Andreessen Horowitz, Sequoia Capital, Coatue Management і Tencent Holdings Ltd. 22 лютого 2024 р. Reddit, Inc. («Reddit») оголосила, що подала заяву про реєстрацію за формою S-1 до Комісії з цінних паперів і бірж США щодо IPO своїх звичайних акцій класу А. Кількість акцій, які будуть запропоновані, і діапазон цін для запропонованого розміщення ще не визначені. Reddit буде розміщувати свої звичайні акції класу А на Нью-Йоркській фондовій біржі («NYSE») під тикером «RDDT».

Ще один великий стартап, який, як очікується, стане публічним у 2024 році, - це компанія з платіжних послуг Klarna. Klarna, колись найдорожчий стартап у Європі, пропонує кредити приблизно 150 мільйонам покупців у всьому світі. Вартість товарів, проданих за допомогою Klarna, 2023 року зросла на 17%, і незважаючи на інфляційний тиск на клієнтів на багатьох ринках, кредитні збитки минулого року скоротилися майже на третину та становили 0,38% вартості проданих товарів. На початку 2024 року Klarna запустила місячний план передплати в США, щоб запропонувати пропозиції щодо покупок і створити новий потік доходу [13].

Klarna почала закладати основу для первинного публічного розміщення акцій, яке дозволить новим інвесторам увійти в компанію. Під час раунду фінансування у 2020 році нові інвестори, зокрема сінгапурські GIC, Silver Lake і TCV, оцінили Klarna приблизно в 10 мільярдів доларів. У березні наступного року компанія залучила 1 мільярд доларів за оцінкою в 31 мільярд доларів, а потім ще 639 мільйонів доларів у червні за оцінкою в 45,6 мільярда доларів у раунді під керівництвом SoftBank. Однак під час раунду фінансування 2023 року його оцінка впала лише до 6,7 мільярда доларів, що означає, що ці інвестори зазнають великих збитків, якщо стартап стане

публічним за такою ціною. У лютому 2024 Bloomberg News повідомив, що оцінює компанію вже приблизно в 20 мільярдів доларів США.

Astera Labs Inc. (компанія з Санта-Клари, штат Каліфорнія), постачальник чіпів та програмного забезпечення у березні 2024 року заявила про плани вийти на біржу Nasdaq [50]. Компанія ALAB, була заснована в 2017 році і, як і багато компаній на ранній стадії, вона ще не є прибутковою. Джітендра Мохан, Санджай Гаджендра та Кейсі Моррісон започаткували компанію у справжньому стилі Кремнієвої долини — у гаражі. Після цього вони розробили три сімейства продуктів, кожне з яких усуває вузькі місця в інфраструктурі штучного інтелекту. Компанія повідомила, що її дохід у 2023 році склав 115,8 мільйона доларів проти 79,9 мільйона доларів у 2022 році. Зростання доходу було обумовлено значним збільшенням попиту на її продукти, в першу чергу AI. За даними Комісії з цінних паперів і бірж (SEC), чистий збиток компанії у 2023 році склав 26,3 мільйона доларів (зменшився порівняно з 58,3 мільйона доларів у 2022 році). В Astera працює 267 співробітників, які розташовані в п'яти країнах, більшість з яких, або 205, — у США. 31 — у Канаді, 10 — у Китаї, семеро — в Ізраїлі та 14 — на Тайвані. Astera має на меті залучити до 534 млн дол, продавши 17,8 мільйонів акцій за ціною від 27 до 30 доларів кожна. Astera розмістить свої акції на фондовій біржі Nasdaq Global Select Market під тикером «ALAB». Головними андеррайтерами IPO є Morgan Stanley і JP Morgan Securities. Оскільки лістинг відбувається на фоні зростаючої популярності штучного інтелекту, то акції компанії користуються великим попитом. В результаті компанія зможе залучити до 673,2 мільйона доларів США (ціна акцій повинна становити від 32 до 34 доларів). [3].

Інвестори також очікують виходу на IPO такого гіганту як Stripe Inc., одного з найбільших стартапів у США, який має подвійну штаб-квартиру в південному Сан-Франциско, Каліфорнія, США, та Дубліні, Ірландія [25]. Stripe, Inc. — це ірландсько-американська багатонаціональна компанія, що надає фінансові послуги та програмне забезпечення як послуга (SaaS),

Компанія пропонує програмне забезпечення для обробки платежів та програмні інтерфейси для веб-сайтів електронної комерції та мобільних додатків. Компанія співпрацює з великими корпоративними клієнтами, серед яких Microsoft, Airbnb, BMW, Amazon, Alaska Airlines, Uber, Maersk, Zara, Le Monde. У березні 2023 року компанія повідомила, що OpenAI співпрацює зі Stripe для комерціалізації своєї генеративної технології ШІ. У березні 2023 року компанія завершила збір коштів на суму понад 6,5 мільярдів доларів США. Зібрані кошти будуть використані для забезпечення ліквідності та погашення податкових зобов'язань працівників, які пов'язані із винагородами за капітал. Компанія заявила, що не потребує цього капіталу для ведення свого бізнесу. Зараз Stripe Billing обслуговує понад 200 000 користувачів, включаючи медіакомпанії, такі як The Atlantic і Forbes, і технологічні компанії, такі як Atlassian і Slack. Stripe Tax автоматизує податок із продажів у 50 штатах США та 50 країнах і спрощує дотримання податкових вимог для таких компаній, як Duolingo, Retool і Roblox [26].

Бренд нижньої білизни Кім Кардашьян Skims, оцінений влітку 2023 року в 4 мільярди доларів, обговорює стратегічні варіанти, включаючи IPO, яке може відбутися 2025 року. «Skims заслуговує на те, щоб бути публічною компанією — коли настане відповідний час», — сказав головний виконавчий директор Єнс Греде під час інтерв'ю Bloomberg News [Reddit Leads Class of 2024 IPO Candidates]. У січні 2022 року компанія Skims залучила 240 млн доларів, що підвищило оцінку компанії до 3,2 млрд доларів. За даними аналітиків, обсяг продажу бренду за підсумками 2023 року становив близько 1 млрд доларів з темпами зростання близько 100%. Важливо зазначити, що компанія не має своїх фізичних точок продажу – перший фірмовий магазин Skims відкриється у Лос-Анджелесі та Нью-Йорку лише у 2024 році. Продажі у основного конкурента Victoria's Secret & Co. У 2023 році впали на 6% до 6,3 млрд доларів (їх ринкова капіталізація 1,6 млрд доларів) [40].

Figure Technologies Inc., фінансово-технологічна компанія, співзасновником якої є колишній керівник SoFi Technologies Inc. Майк Кегні,

співпрацює з банками, зокрема Goldman Sachs Group Inc. , JPMorgan Chase & Co. і Jefferies Financial Group Inc., над первинним публічним розміщенням. Cagney заснував Figure у 2018 році з метою створення фінансових продуктів на основі технології блокчейн. У липні 2023 Bloomberg News повідомив, що компанія звільнила близько 20% свого персоналу, оскільки почала опитувати банки щодо IPO кредитного бізнесу. Оцінка Figure склала 3,2 мільярда доларів у раунді венчурного фінансування 2021 року. Компанія хоче залучити в ході IPO від 2 до 3 мільярдів доларів [6].

Circle Internet Financial Ltd., емітент стейблкойна USDC, також розглядає можливість вийти на біржу у 2024 року, повідомляє Bloomberg News. Компанія готується до потенційного первинного публічного розміщення. У раунді фінансування 2022 року компанія коштувала 7,7 мільярда доларів. Незважаючи на те, що незрозуміло, скільки Circle намагатиметься залучити на IPO, його оцінили в 9 мільярдів доларів, коли він намагався вийти на біржу у 2022 році. Circle залучила гроші від інвесторів, зокрема Goldman Sachs Group Inc., General Catalyst Partners, BlackRock Inc., Fidelity Management and Research LLC і Marshall Wace LLP. «Стати публічною компанією, зареєстрованою в США, давно було частиною стратегічних прагнень Circle» – йдеться в заяві представника Circle. [24].

Серед індійських компаній, які планують вийти на IPO у 2024 році, можна виділити наступні:

- IPO компаній, які вже подали проект проспекту емісії Red Herring (DRHP) до SEBI. Navi Technologies, GoDigit, PayMate, Portea, EbixCash і OYO вже подали документи на IPO в SEBI. Розмір IPO цих стартапів становить приблизно 20 250 індійських рупій;
- компанії, які раніше подали свої DRHP, але або відкликали їх, або не потрапили до списку через невизначену ситуацію на ринку. серед них слід виділити Mobikwik, Capillary Technologies, Ixigo та Snapdeal. Всі ці компанії шукали покращення ринкових умов перед їх лістингом, отже, 2024 рік може бути потенційною метою для них вийти на біржу;

- компанії, які цього року почали активно працювати над планами IPO. В цій категорії конкурент Zomato Swiggy, який розпочав підготовку до IPO та нещодавно найняв інвестиційних банкірів. Зазначається, що PayU, що належить Prosus, і Awwis, що підтримується Peak XV Partners, також мають намір незабаром подати проекти своїх документів про IPO, тоді як стартап дронів Garuda Aerospace має намір вийти на біржу в середині 2024 року.

Загалом, в Індії у 2024 році очікується щонайменше 10 IPO великих технологічних стартапів (рис 2.13).

STARTUPS	DRHP STATUS	IPO SIZE	BOTTOMLINE
	TO BE FILED	NA	INR 57.15 CR (FY22)
	TO BE FILED	NA	INR 3.9 CR (FY23)
	REFILED	INR 3,500 CR	INR 295.8 CR (FY22)
	TO BE FILED	NA	INR 5 CR (Q2 FY24)
	APPROVAL RECEIVED	INR 3,350 CR	INR 362 CR (FY22)
	TO BE FILED	NA	INR 1,472 CR (FY23)
	PRE-FILED	INR 3,286 CR - INR 4,929 CR	INR 1,286 CR (FY23)
	TO BE REFILED	INR 1,500 CR (PREVIOUS DRHP)	INR 55.7 CR (FY23)
	TO BE FILED	NA	INR 126 CR (STANDALONE FY22)
	APPROVAL RECEIVED	INR 1,000 CR	INR 53.8 CR (STANDALONE FY22)
	TO BE FILED	NA	INR 3,629 CR (FY22)
	TO BE FILED	NA	INR 6.4 CR (FY23)

SOURCE: COMPANY FILINGS, DRHPS, MEDIA REPORTS

RED: LOSS GREEN: PROFIT

Рисунок 2.13 – Найбільші індійські технологічні стартапи, які планують вийти на IPO у 2024 році

Джерело: [61].

Індійські компанії зараз найактивніше залучають капітал за допомогою IPO. В Індії на ринок вийде Ola Electric Mobility, яка є найбільшим в країні виробником електросамокатів. Компанія прагне залучити 55 млрд рупій. Андерайтером виступатиме SoftBank. Hyundai Motor планує вивести свій індійський підрозділ на біржу, щоб залучити щонайменше 3 млрд доларів США у рамках IPO. Hyundai Motor India веде ранні переговори щодо IPO і провела обговорення з кількома банками. Залучення коштів в ході IPO підвищить конкурентоспроможність компанії порівняно із Tata Motors та Maruti Suzuki India [23].

Оскільки в Індії в 2024 році відбудуться загальні вибори, фінансові експерти вважають, що багато компаній будуть розглядати вихід на біржу після результатів виборів. Отже, не тільки фінансові показники відіграють важливу роль у проведенні IPO, але й загальні вибори відіграватимуть важливу роль у визначенні термінів цих IPO. Експерти вважають, що OYO, Swiggy та FirstCry, прагнуть вийти на біржі після оприлюднення результатів загальних виборів. Якщо нинішній уряд продовжить функціонувати, як було, поточна політика та правила залишаться. Проте, якщо прийде новий уряд, інвестори хотіли б побачити нову політику, перш ніж почати інвестувати в Індію. Крім того, аналітики прогнозують стабільну активність IPO у традиційних секторах, таких як виробництво та фінансові послуги, у новому році. Виробничі фірми отримують особливу перевагу, вигравши від зростання капітальних витрат в Індії та уповільнення промислової діяльності в Китаї.

Таким чином міжнародні компанії, які вийдуть на у 2024 році на IPO принесуть вигоди своїм інвесторам за рахунок:

- диверсифікації – на ринок будуть виходити міжнародні компанії різних сегментів, в тому числі такі відомі, як Ola Electric і Swiggy.
- потенціал зростання ринку – фінансові аналітики прогнозують зростання ринку у 2024 році, що створює потенційні можливості для прибуткових угод;

- стратегічні інвестиції - з кращими настроями інвесторів і активними фондами PE/VC стратегічні інвестиції в IPO або масові угоди можуть запропонувати прибутковий прибуток.
- традиційні сектори - виробництво та фінансові послуги, які сприятимуть активному IPO та нададуть додаткові можливості для інвесторів.
- глобальні та політичні фактори – слід слідкувати за глобальним зниженням ставок, виборами в ключових країнах та іншими політичними подіями, які можуть вплинути на ринкові тенденції.

В той же час негативно на розвиток ринку IPO можуть вплинути наступні ризики:

- посилення глобальної економічної нестабільності в результаті загострення геополітичних конфліктів, пандемії, в тому силі, COVID-19, зміни урядів, тарифні конфлікти або економічні кризи, можуть призвести до змін у регулятивному середовищі, що вплине на ринок IPO. Дослідження свідчать, що страх, пов'язаний з пандемією COVID-19, створює значну невизначеність у процесі прийняття інвестиційних рішень щодо IPO [20];

- зміни в регулятивному середовищі: Введення нових законів може ускладнити процес IPO для компаній або призвести до збільшення витрат на виконання вимог. Зміни в нормах фінансового регулювання, що стосуються аудиту, фінансової звітності та іншого, можуть вплинути на вимоги до компаній, що проводять IPO, та на вимоги до учасників ринку. Рішення судів та регулятивних органів у справах, які пов'язані з IPO (наприклад, судові рішення щодо відшкодування збитків інвесторам через порушення корпоративних стандартів може змусити компанії передумати виходити на IPO), можуть впливати на регулятивне середовище та ставлення до компаній, які планують IPO.

- непередбачуваність фінансових ринків. Сильні зміни ставок великими центральними банками впливають на вартість капіталу і

фінансову привабливість інвестицій, в тому числі на акції компаній, що планують IPO. Високі ставки зроблять акції менш привабливими для потенційних інвесторів. Зміни в валютних курсах валют впливають на ціну акцій компаній, які планують IPO, особливо якщо вони торгуються на іноземних ринках. Непередбачуваність валютних коливань може збільшити ризик для інвесторів і зменшити їхній інтерес до участі в IPO.

- велика конкуренція на ринку. Значна кількість компаній, що планують IPO, може призвести до перенасичення ринку, що може вплинути на інвестиційний інтерес та цінову конкуренцію [31]. Збільшення кількості компаній, які планують IPO, може призвести до конкуренції за інвестиційний капітал, в результаті компанії будуть змушені знижувати ціну своїх акцій або надавати інші фінансові стимули, щоб залучити інвесторів. На рішення фірми щодо виходу на біржу не повинні впливати рішення її конкурентів, проте спостерігаємо, як близькі конкуренти в галузі часто формулюють свої рішення щодо IPO як відповідь на дії своїх конкурентів. Наприклад, Uber прискорив свої плани IPO після того, як стало відомо, що Lyft незабаром вийде на публічні ринки. Компанія Tenable прискорила свої плани IPO на кілька кварталів після спостереження за IPO одного зі своїх близьких конкурентів, Zscaler [4]. Також внаслідок збільшення конкуренції умови для проведення IPO можуть стати більш жорсткими - інвестори можуть ставити вищі вимоги до компаній щодо фінансових показників, ризиків та потенціалу росту, що може скоригувати плани проведення IPO для деяких компаній.

- недоліки у бізнес-моделі компанії можуть викликати відмову інвесторів від участі в IPO, оскільки вони можуть сприймати компанію як занадто ризиковану або неперспективну для інвестування. Нестабільність прибутків, величина боргу компанії може вплинути на успішність процесу IPO, знижуючи попит на акції компанії та впливаючи на їхню ціну.

- технічні проблеми та кіберзагрози: Атаки хакерів або інші технічні проблеми можуть призвести до перебоїв у процесі IPO та порушити довіру інвесторів. Наприклад, атаки хакерів на веб-сайт компанії можуть призвести до тимчасового припинення доступу до інформації про IPO або навіть до витоку конфіденційної інформації, що може порушити довіру інвесторів та призвести до втрати інтересу до участі в IPO.

- зміни у попиті та поведінці інвесторів. Інвестори можуть змінювати свої стратегії відповідно до змін у ринкових умовах або своїх інвестиційних цілей. Наприклад, зростаючий інтерес до певних секторів інвестування може призвести до збільшення або зменшення попиту на акції компаній, які планують IPO. Дослідження поведінкових фінансів показують, що негативні настрої інвесторів впливають на прийняття рішень щодо IPO та оцінку активів. [10].

У перспективі для IPO знадобляться нижчі процентні ставки, щоб істотно збільшити кількість угод. Первинне публічне розміщення – це зазвичай зростаючі акції, які страждають від високих процентних ставок, таких як сьогоднішні, оскільки ці високі ставки обтяжують баланс компанії та роблять їх менш привабливими порівняно з іншими інвестиціями.

Фінансисти розраховують на покращення від ФРС. Незважаючи на те, що 12-місячний рівень інфляції до грудня 2023 року знизився до 3,8%, зниження до заявленої ФРС цілі інфляції в 2% може вимагати, щоб ставки залишалися вищими довше, ніж хотілося компаніям, які б хотіли брати участь у ринку IPO. За відсутності неочікуваних подій, ринок IPO буде активний у 2024 році. Тим не менш, невизначеність президентських виборів у США може підштовхнути деякі компанії піти на IPO, незважаючи на ризики.

Таким чином, очікується продовження активності на ринку IPO, але компаніям необхідно буде враховувати непередбачувані фактори та зміни в регулятивному середовищі для успішного проведення публічних розміщень акцій. Вважаємо, що буде збільшуватись інтерес до інноваційних компаній: З розвитком технологій та зміною ринкових потреб можна очікувати збільшення

попиту на акції інноваційних компаній, особливо в секторах, пов'язаних з інформаційними технологіями, біотехнологіями та зеленою енергетикою. Також збільшиться увага інвесторів до сталого розвитку та соціальної відповідальності. Такі підходи можуть стати важливими факторами для інвесторів під час вибору компаній для участі в IPO.

У цілому, можна очікувати, що IPO залишиться активним процесом на наступні кілька років, проте компаніям міжнародного бізнесу слід бути готовими до змін у регулятивному середовищі та технологічних ризиків, щоб успішно провести публічне розміщення акцій.

Висновки до розділу 2

У другому розділі визначити основні глобальні тренди фінансування компаній міжнародного бізнесу через IPO. Проведено порівняльний аналіз ринків IPO за територіальною ознакою, розглянули розвиток IPO за галузевою спрямованістю. Найкрупніші угоди IPO проводяться компаніями технологічного та фінансового секторів. На основі проведеного аналізу сформулювали перспективи розвитку глобального ринку IPO, зазначити його потенційні ризики.

ВИСНОВКИ

У ході виконання кваліфікаційної роботи бакалавра прийшли до наступних висновків.

1.Розглянули сутність IPO як інструмент залучення інвестицій для міжнародного бізнесу. IPO (Initial Public Offering) - це процес, за якого приватна компанія стає публічною шляхом продажу свої акції через фондовий ринок. Це є одним з найпоширеніших способів залучення капіталу для підприємств міжнародного бізнесу. IPO дозволяє компанії залучити значні суми капіталу шляхом випуску акцій та їхнього продажу на фондовому ринку, привертає значну увагу інвесторів, що приводить до підвищення відомостей про компанію, її продукти або послуги. Після IPO збільшується ліквідність інвестицій, оскільки акції компанії вільно торгуються на фондовій біржі. Залучення капіталу через IPO допомагає компаніям міжнародного бізнесу здійснювати нові інвестиції, розвивати нові продукти чи послуги, а також масштабувати свою присутність на ринках. В той же час, процес IPO може бути складним та вимагати значних ресурсів та зусиль від компанії. До недоліків можна віднести складність регуляторних вимог, високі витрати на проведення, а також необхідність дотримання вимог ринку та інвесторів.

2.Визначили основних суб'єктів ринку IPO та їх ролі. Зазначили, що основними суб'єктами є підприємства (емітенти) - компанії, які вирішують вийти на ринок IPO та вперше продають свої акції; інвестиційні банки (які є також відомі як андерайтери) відіграють ключову роль у процесі підготовки та проведення IPO (надають консультації емітентові з питань фінансової стратегії, оцінюють компанію, організовують розміщення акцій тощо). Інвестори є ключовими учасниками ринку IPO. Їхня роль полягає в оцінці ризику та потенційного доходу, прийнятті рішення про інвестування та участь у процесі розміщення акцій.

Важливими учасниками є регулятори та фондові біржі (Комісія з цінних паперів і бірж США (SEC) в США, аналогічні органи у різних країнах). Важливі функції виконують аудитори та консультанти, які проводять аудит фінансової звітності емітента, щоб забезпечити достовірність інформації, яка представлена в проспекті емісії. Кожен з цих суб'єктів має свої важливі функції та внесок у процес IPO, який допомагає підприємству міжнародного бізнесу успішно вийти на публічний ринок акцій.

3. Дослідили методи первинного публічного розміщення акцій (відкрита подача заявок, розширене розміщення, віртуальний метод розміщення, пряме розміщення). Розглянули які методи використовували різні міжнародні компанії (Alibaba Group, Facebook, Twitter, Google (Alphabet Inc.), Morningstar, WhiteWave Foods, Interactive Brokers Group, Spotify, Slack Technologies, Palantir Technologies) та прийшли до висновку, що кожен з цих методів має свої переваги та недоліки, і вибір методу залежить від конкретних обставин і стратегій компанії міжнародного бізнесу. Зазначили, що протягом останніх років компанії з придбання певних цілей (SPAC) змінили ландшафт ринку IPO.

4. Визначити основні глобальні тренди фінансування компаній міжнародного бізнесу через IPO. Одним з головних трендів є досить нерівномірний розвиток та зменшення обсягів IPO останніми роками через негативні явища, що мали місце в світовій економіці (корона вірус, загострення геополітичних конфліктів, макроекономічні проблеми тощо). На ринку домінують технологічні та фінансові компанії, особливо у США та Європі.

Швидкий темп інновацій та попит на фінансування для розвитку нових технологій приводить до збільшення кількості технологічних IPO. Компанії з різних країн все частіше шукають доступ до глобального ринку капіталу шляхом проведення міжнародних IPO. Це може бути спричинено бажанням диверсифікації інвестиційних портфелів або пошуком доступу до більш

широкого кола інвесторів. Також чітко спостерігаються територіальні відмінності в IPO.

Найбільший доступ до фінансування через IPO мають емітенти США, Європи, Азіатсько-Тихоокеанського регіону, в тому числі Китаю. Дослідили особливості залучення капіталу через проведення IPO компаніями SkyBridge, Multi-Adviser, Hedge Fund, Portfolios LLC, Corebridge Financial Inc., Arm Holdings Plc, Birkenstock Holding Plc, Instacart, Klaviyo Inc., IdeaForge, Mamaearth, Yatra, Zagggle, Yudiz, Freshworks, MakeMyTrip та інших. Зазначені тренди відображають зміни на глобальному ринку IPO, які впливають на типи компаній, які виходять на ринок, етапи їхнього розвитку та підходи до фінансування. Пришли до висновку, що більш жорсткі умови на глобальному ринку капіталу, включаючи вищі процентні ставки порівняно з бумом IPO у 2020 та 2021 роках, впливають на динаміку розвитку ринку IPO.

5. На основі аналізу сучасної динаміки ринку IPO, сформулювали перспективи його розвитку та зазначити його потенційні ризики. Аналіз ринку IPO свідчить, що він має великий потенціал для залучення капіталу для компаній міжнародного бізнесу. На наш погляд, найбільш успішними будуть IPO у сфері розвитку штучного інтелекту, хмарних програмах, фінансових технологіях та космічних технологіях. В той же час, не зважаючи на позитивні тенденції на ринку, вважаємо, що ринок повністю не відновиться у 2024 році.

Серед основних ризиків на наступні роки геополітичний ризик (політична нестабільність, торгові конфлікти та інші геополітичні фактори можуть стати перешкодою для міжнародних IPO та призвести до зменшення довіри інвесторів), фінансові та економічні кризи, які можуть призвести до зниження довіри інвесторів та скорочення активності на ринку IPO, регуляторні обмеження, що можуть вплинути на процес IPO та призвести до збільшення адміністративних витрат для компаній та загострення конкуренції, що може призвести до падіння цін акцій та погіршення умов для компаній. Але, не зважаючи на ризики, глобальний ринок IPO має значний потенціал для

розвитку, оскільки компанії міжнародного бізнесу продовжують шукати нові джерела капіталу та можливості для зростання.

Розвиток нових технологій та підходів до фінансування, таких як блокчейн та старт-контракти, може полегшити та здешевити процес IPO для компаній та інвесторів.

Таким чином, в кваліфікаційній роботі визначили сутність та особливості IPO як засобу залучення інвестицій для міжнародного бізнесу. Всі завдання, які були поставлені в роботі, виконані.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. AIG to sell life and retirement unit stake to Blackstone, another with IPO. *Reuters*. July 15, 2021. URL: <https://www.reuters.com/business/aig-sell-10-stake-life-retirement-business-blackstone-2021-07-14/> (дата звернення: 20.04.2024)
2. Blomkvist Magnus, Vulcanovic Milos. SPAC IPO waves. *Economics Letters*. Publisher: Elsevier. December 2020. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0165176520304055> (дата звернення: 14.02.2024)
3. Buchanan N. Astera Labs Raises IPO Target to \$673.2 Million. March 18, 2024. URL: <https://www.investopedia.com/astera-labs-raises-ipo-target-to-usd673-2-million-8610329> (дата звернення: 20.03.2024)
4. Cyrus Aghamolla, Thakor Richard T. IPO peer effects. *Journal of Financial Economics*. Publisher: Elsevier. April 2022. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0304405X2100249X> (дата звернення: 11.03.2024)
5. Ehsan Nikbakht, Sayan Sarkar, Garrett C. Smith, Andrew C. Spieler. Pre-IPO earnings management: Evidence from India. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*. Publisher: Elsevier. September 2021. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1061951821000252> (дата звернення: 21.02.2024)
6. Figure Taps Goldman, JPMorgan and Jefferies for IPO. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-11-20/figure-taps-goldman-morgan-stanley-and-jefferies-for-unit-ipo> (дата звернення: 24.02.2024)
7. First-Day Share Pops After IPOs Signal Poor Medium-Term Results. *Bloomberg*. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2024-02-21/first-day-share-pops-after-ipos-signal-poor-medium-term-results> (дата звернення: 14.02.2024)

8. Global IPO Watch 2023 and outlook for 2024. A PwC Global IPO Centre publication. January 2024. URL: <https://www.pwccn.com/en/audit-assurance/publication/global-ipo-watch-jan2024.pdf> (дата звернення: 24.02.2024)
9. Instacart. URL: <https://www.instacart.com/company/about-us> (дата звернення: 17.03.2024)
10. IPO Calendar. URL: <https://www.marketwatch.com/tools/ipo-calendar> (дата звернення: 14.04.2024)
11. IPO Optimism Grows, Fueling Hope for Global Recovery. 2023. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-09-27/us-ipo-market-s-green-shoots-get-the-2024-party-started-early> (дата звернення: 13.04.2024)
12. IPO Pipeline: Identifying Potential VC-Backed IPO Candidates in 2024. URL: https://files.pitchbook.com/website/files/pdf/Q1_2024_IPO_Pipeline_IPO_Candidates_in_2024.pdf (дата звернення: 14.04.2024)
13. Klarna Narrows Full-Year Losses Ahead of Expected IPO. 2024. *Bloomberg*. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2024-02-28/klarna-narrows-full-year-losses-ahead-of-expected-ipo> (дата звернення: 14.03.2024)
14. Klaviyo Announces Fourth Quarter and Fiscal Year 2023 Financial Results. URL: <https://www.klaviyo.com/newsroom/klaviyo-announces-fourth-quarter-2023-financials> (дата звернення: 23.04.2024)
15. Lanfeng Kao, Anlin Chen, Cheng-Shou Lu. Retail investor attention and IPO prices with a pre-IPO market. *International Review of Economics & Finance*. Publisher: Elsevier. November 2022. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1059056022001915> (дата звернення: 14.02.2024)
16. Lipschultz B. 'It's All About 2024' for Would-Be IPOs as Recent Debutants Slip. 2023. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-11-15/-it-s-all-about-2024-for-would-be-ipos-as-recent-debutants-slip> (дата звернення: 9.04.2024)
17. Looking Back on a Chilly Year for IPO's, and Why 2024 Could Warm the Waters. Dec 04, 2023. URL: <https://www.investing.com/analysis/looking-back->

[on-a-chilly-year-for-ipos-and-why-2024-could-warm-the-waters-200644113](#) (дата звернення: 4.04.2024)

18. Reddit Leads Class of 2024 IPO Candidates Testing the Water. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-11-27/reddit-leads-class-of-2024-us-ipo-candidates-testing-the-water> (дата звернення: 4.04.2024)

19. Scheid B., Dholakia G. Global IPO activity cut nearly in half in 2022. URL: <https://www.spglobal.com/marketintelligence/en/news-insights/latest-news-headlines/global-ipo-activity-cut-nearly-in-half-in-2022-during-q4-73793488> (дата звернення: 9.04.2024)

20. Sharif Mazumder, Pritam Saha. COVID-19: Fear of pandemic and short-term IPO performance. *Finance Research Letters*. Volume 43. 2021. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1544612321000581> (дата звернення: 14.03.2024)

21. Skybridge. URL: <https://www.skybridge.com/> (дата звернення: 11.03.2024)

22. Sportradar – гігант спортивних даних, який виходить на IPO. 14 вересня 2021. URL: <https://forbes.ua/company/ipo-giganta-sportivnikh-danikh-sportradar-nayimovirnishe-stvorit-novogo-milyardera-14092021-2420> (дата звернення: 14.03.2024)

23. Sriram M. Hyundai explores \$3 billion IPO for India unit at up to \$30 billion valuation. February 5, 2024. URL: <https://www.reuters.com/business/autos-transportation/hyundai-motor-explores-3-bln-ipo-indian-unit-by-end-2024> (дата звернення: 7.04.2024)

24. Stablecoin Issuer Circle Internet Considering 2024 IPO. URL: *Bloomberg*. <https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-11-07/stablecoin-issuer-circle-internet-said-to-consider-2024-ipo> (дата звернення: 23.04.2024)

25. Stripe announces tender offer to provide employee liquidity. February 28, 2024. URL: <https://stripe.com/newsroom/news/employee-liquidity-feb-2024>

26. Stripe Capital. URL: <https://stripe.com/capital> (дата звернення: 9.03.2024)

27. TPG Becomes 2022's First Big I.P.O. URL: <https://www.nytimes.com/2022/01/13/business/dealbook/tpg-stock.html> (дата звернення: 17.03.2024)
28. TPG Inc. URL: <https://www.tpg.com/> (дата звернення: 24.04.2024)
29. What is IPO? URL: <https://groww.in/p/what-is-ipo> (дата звернення: 02.02.2024)
30. What Is SPAC (Special Purpose Acquisition Company)? URL: <https://www.litefinance.org/blog/for-professionals/what-is-a-spac/> (дата звернення: 02.02.2024)
31. Азія у 2024 році знову стане лідером за кількістю IPO — *Bloomberg*. 17 січня 2024. URL: <https://minfin.com.ua/ua/2024/01/119811647/>
32. Британська Arm достроково закриє замовлення на участь у IPO на тлі попиту на акції. 11 вересня 2023. URL: <https://forbes.ua/news/britanska-arm-dostrokovu-zakrie-zamovlennya-na-uchast-u-iro-na-tli-popitu-na-akcii-11092023-15921>
33. Варналій З. С. Сучасний стан та динаміка публічних розміщень акцій вітчизняних компаній на міжнародних ринках капіталу. *Економічний аналіз*. 2015. Т. 20. С. 114–122.
34. Вороніна О. О., Москвіна А. О. IPO як спосіб підвищення конкурентоспроможності компанії на міжнародних ринках капіталу. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»* : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, березень 2020. No 16(44). С. 30–33.
35. Галицький О. Що таке SPAC і чому цей інструмент все частіше замінює IPO. 08 Лютого, 2021. URL: <https://ain.ua/2021/02/08/spac-cho-to-eto/>
36. Гладчук К. М. Професійні посередники на ринку первинної публічної пропозиції цінних паперів. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/986b81b9-dc8c-4b5d-92e8-d59f83a0d153/content> (дата звернення: 03.02.2024)

37. Гладчук К.М. IPO в умовах глобалізації фінансових ринків. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/efc16f72-2a8c-44c0-8892-e68185fac432/content> (дата звернення: 03.02.2024)
38. Ігнатченко Н. М. Розміщення IPO як пріоритетний напрям інвестиційної діяльності комерційних банків України в умовах Євроінтеграції. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. Випуск 119 (частина II). 2014. С. 181–189.
39. Кількість IPO у світі в 2022 році скоротилася на 45%. 20 грудня 2022. URL: <https://forbes.ua/news/kilkist-ipo-u-sviti-skorotilasya-na-45-chetvertiy-kvartal-stav-naygirshim-za-bilsh-nizh-10-rokiv-20122022-10621>
40. Кім Кардашьян планує вивести свій бренд Skims на IPO. URL: <https://trademaster.ua/zarubezh/32305> (дата звернення: 24.04.2024)
41. Коваленко-Марченкова Є.В. Лисенко Ю.О. Механізм IPO як спосіб управління прибутком підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. Випуск 1 (24) 2020. URL: <https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net>
42. Колиска мемних акцій Reddit та інші: 5 найочікуваніших IPO у 2024 році. 11 січня 2024. URL: <https://minfin.com.ua/ua/invest/articles/koliska-memnih-akciy-reddit-ta-inshi-5-nayochikuvanishih-ipo-u-2024-roci/>
43. Кутовий Т.В. Розвиток методів первинного публічного розміщення акцій. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2013. Випуск 115(Частина I). С.190-196.
44. Левківський В. М. Світовий ринок IPO: аналіз тенденцій. Науковий вісник ЧДІЕУ. No 4(24) (2014). URL: <http://journals.uran.ua/nvgeci/article/view/42371> (дата звернення: 11.04.2024)
45. Лоцман В. Стартапи коштують мільярди та не поспішають на біржу. 01 грудня 2021. URL: <https://forbes.ua/innovations/startapy-stoyat-milliardy-i-ne-speshat-na-birzhu-kak-na-etom-zarabotat-chastnomu-investoru-01122021-2882> (дата звернення: 08.04.2024)
46. Майстер А.В. Первинне публічне розміщення акцій (IPO) як метод приватизації підприємств державного сектору економіки. *Фінанси, облік і*

аудит. 2017. Випуск 2 (30). URL:
<https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8bf38f2d-b203-4887-bc4c-66b552091a53/content> (дата звернення: 27.02.2024)

47. Могіль О. А., Комаха В.О. Первинна публічна пропозиція та альтернативні біржові інструменти залучення інвестицій. *Управління проектами: проектний підхід в сучасному менеджменті*. XI Міжнародна науково-практична конференція, Одеса, ОДАБА, 13-15 листопада 2020 р. URL: [https://odaba.edu.ua/upload/files/KONFERENTSIYA-UP_2020 - CH2.pdf#page=218](https://odaba.edu.ua/upload/files/KONFERENTSIYA-UP_2020_CH2.pdf#page=218) (дата звернення: 04.02.2024)

48. Недільська Л. В. IPO у фінансуванні вітчизняних агровиробників. *Вісник ЖНАЕУ*. 2018. № 1 (48) URL: http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/3299/1/VZNAU_2015_1_2_152-160.pdf (дата звернення: 04.02.2024)

49. Новойтенко І. В., Нечипоренко К. В. Досвід та перспективи українських компаній на фондових біржах. *Ефективна економіка*. 2022. № 2. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10028> (дата звернення: 29.02.2024).

50. П'ять найочікуваніших IPO технологічних компаній у 2024 році. 9 Січня 2024. URL: <https://fintechinsider.com.ua/pyat-najochikuvanishyh-ipo-tehnologichnyh-kompanij-u-2024-roczy/> (дата звернення: 11.04.2024)

51. Полякова А. Огляд ринку первинного публічного розміщення акцій та перспективи виходу українських компаній на IPO. *InVenture*. URL: <https://inventure.com.ua/analytics/articles/oglyad-rinku-pervinnogo-publichnogo-rozmishennya-akcij-ta-perspektivi-vihodu-ukrayinskih-kompanij-naipo> (дата звернення: 16.04.2024)

52. Фищук І. М. Формування особливостей інформаційного супроводу при проведенні IPO. URL: <https://jrnl.nau.edu.ua/index.php/PPEI/article/view/245/234> (дата звернення: 24.04.2024)

53. Червякова С.В. Ризики компанії-емітента в процесі здійснення операції IPO. *Вісник університету банківської справи Національного банку України*. 2011. №11. С. 109-112.
54. Шелехов К. В., Тарасенко А. О. Переваги первинного публічного розміщення акцій (IPO) як інвестиційного інструменту залучення капіталу виробничим підприємством. *Ефективна економіка*. 2012. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1019> (дата звернення: 11.04.2024)
55. Юр'єва П. Шевчук О.І. IPO: загальносвітові тенденції розвитку та українські реалії. *Цифрова економіка та економічна безпека : науково-практичний журнал*. 2022. № 2 (02). С. 21–26. URL: <https://doi.org/10.32782/dees.2-4> (дата звернення: 27.03.2024)
56. Ярмоленко, В.В. Ринок IPO в Україні. *Економіка, освіта, технології в контексті глобальних викликів*. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. (23-24 вересня 2021 р. м. Черкаси). Черкаси: ЧДБК, 2021. 471 с. с. 315-317.
57. The 2024 Tech IPO Pipeline. November 20, 2023. URL: <https://www.cbinsights.com/research/report/tech-ipo-report-2024/>
58. Has the global unicorn club reached its peak? November 21, 2023. URL: <https://www.cbinsights.com/research/global-tech-unicorn-peak-q3-2023/>
59. Ashford Kate., Curry Benjamin. What Is An IPO? Jan 26, 2024. URL: <https://www.forbes.com/advisor/investing/initial-public-offering-ipo/>
60. Fernando J. What Is an IPO? January 26, 2024. URL: <https://www.investopedia.com/terms/i/ipo.asp> (дата звернення: 03.03.2024)
61. Rudra T. 8 Startup IPO Predictions For 2024.19 Dec'23. URL: <https://inc42.com/features/8-startup-ipo-predictions-for-2024/> (дата звернення: 23.04.2024)

ДОДАТКИ

2024 Tech IPO Pipeline

257 potential IPO candidates | CBINSIGHTS

Consumer & retail 49 companies

Financial services 46 companies

Industrials 24 companies

Insurance 5 companies

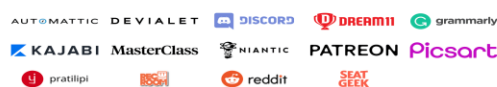
Enterprise tech 103 companies

Healthcare & life sciences 16 companies

Media & entertainment 14 companies

Data as of 11/3/23.

CBINSIGHTS